

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai
El. p. post@socmin.lt

2017-06-30

Nr. 4-01-4884

Lietuvos darbo biržai
El. p. info@ldb.lt

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS IR LIETUVOS DARBO BIRŽOS VEIKLOS SRITYJE ORGANIZUOJANT IR VYKDANT BEDARBIŲ UŽIMTUMO IR DALYVAVIMO DARBO RINKOJE SKATINIMO PROGRAMAS, FINANSUOJAMAS VALSTYBĖS BIUDŽETO IR EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ LĖŠOMIS 2014–2016 METAIS

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu ir Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601, atliko korupcijos rizikos analizę Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veiklos srityje organizuojant ir vykdant bedarbių užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimo programas, finansuojamas valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos fondų lėšomis 2014–2016 metais.

Korupcijos rizikos analizės atlikimo pagrindas: STT sprendimas, nurodytas STT 2017 m. sausio 5 d. rašte Nr. 4-01-150.

Korupcijos rizikos analizę atliko: STT Korupcijos prevencijos valdybos Korupcijos rizikos skyriaus vyresnioji specialistė Julija Antanaitė.

Korupcijos rizikos analizė pradėta: 2017 m. sausio 17 d.

Korupcijos rizikos analizė baigta: 2017 m. birželio 7 d.

Nurodytose veiklos srityse korupcijos rizikos analizė atlikta pirmą kartą.

Analizuotas 2014–2016 m. laikotarpis.

TURINYS

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI	3
2. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI ORGANIZUOJANT BEDARBIŲ PROFESINĮ MOKYMĄ	5
3. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI VYKDANT BEDARBIŲ PROFESINĮ MOKYMĄ	15
4. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI VYKDANT BEDARBIŲ PROFESINIO MOKYMO ĮGYVENDINIMO KONTROLĘ	25
5. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI VYKDANT VIDAUS KONTROLĘ	36
6. IŠVADOS	40
7. PASIŪLYMAI	42
1 priedas. Analizuotų teisės aktų ir dokumentų sąrašas	44
2 priedas. Pateiktų pasiūlymų įgyvendinimas	57

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI

Korupcijos rizikos analizės tikslas:

1. nustatyti ir įvertinti korupcijos rizikos veiksnius Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM) ir Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – LDB) veiklos srityje organizuojant ir vykdant bedarbių užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimo programas, finansuojamas valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos fondų lėšomis 2014–2016 metais;

2. pateikti pasiūlymus, kurie galėtų padėti valdyti ir sumažinti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius.

Korupcijos rizikos analizės uždaviniai:

1. išanalizuoti teisės aktus, reglamentuojančius analizuojamąją SADM ir LDB veiklos sritį;

2. įvertinti SADM ir LDB veiklą analizuojamosiose veiklos srityse;

3. nustatyti korupcijos riziką ir įvertinti galimus korupcijos rizikos veiksnius analizuojamosiose SADM ir LDB veiklos srityse;

4. pateikti pasiūlymus, kaip mažinti, šalinti korupcijos riziką ir jos veiksnius analizuojamojoje SADM ir LDB veiklos srityje.

Korupcijos rizikos analizės objektas:

Analizuojamąją sritį reglamentuojantys teisės aktai bei SADM ir LDB veikla organizuojant ir vykdant bedarbių užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimo programas, finansuojamas valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos fondų lėšomis 2014–2016 metais.

Korupcijos rizikos analizės subjektas: SADM ir LDB.

Duomenų, informacijos rinkimo ir vertinimo metodai:

1. teisės aktų ir dokumentų turinio analizė;

2. bendravimas su SADM ir LDB tarnautojais;

3. statistinė analizė (aprašomoji statistika);

4. viešosios informacijos stebėjimas ir analizė;

5. SADM ir LDB interneto svetainėse www.socmin.lt ir www.ldb.lt viešinami duomenys.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų duomenų, dokumentų ir kitų šaltinių analize. Rengiant išvadas taip pat buvo atsižvelgta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 patvirtintos Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos¹ 15 punkte nustatytus kriterijus, įvertinant:

1. išvadas dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės;

¹ Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.B96A881B578F>.

2. sociologinių tyrimų duomenis;
3. galimybę vienam darbuotojui priimti sprendimus analizuojamose srityse;
4. darbuotojų ir padalinių atstumą nuo centrinio padalinio;
5. darbuotojų savarankiškumą priimant sprendimus ir sprendimų priėmimo diskreciją;
6. darbuotojų ir padalinių priežiūros ir kontrolės lygį;
7. laikymąsi įprastos darbo tvarkos;
8. darbuotojų rotacijos lygį;
9. atliekamos veiklos ir sudaromų sandorių dokumentavimo reikalavimus;
10. teisės aktų priėmimo ir vertinimo sistemą;
11. veiklos, dokumentų viešumą ir prieinamumą visuomenei.

Jeigu dokumentų ar duomenų nebuvo pateikta, buvo laikoma, kad jų nėra.

2. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI ORGANIZUOJANT BEDARBIŲ PROFESINĮ MOKYMĄ

Socialinė atskirtis išlieka viena didžiausių problemų Lietuvoje. Didelis atotrūkis tarp visuomenės socialinių sluoksnių ne tik neigiamai veikia Lietuvos gyventojų padėtį, tačiau ir blogina šalies įvaizdį pasaulyje, tarptautinių sociologinių tyrimų ir apklausų rezultatus. Pavyzdžiui, atlikus išsamią analizę prieita prie išvados, kad viena iš priežasčių, dėl kurios Lietuvos Korupcijos suvokimo indeksas 2016 m. smuko, yra būtent ne vienerius metus itin opia išliekanti socialinės atskirties problema².

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis³, nedarbo lygis Lietuvoje po truputį mažėja, tačiau vis dėlto pastaruosius trejus metus jis išlieka gana aukštas. 2014 m. nedarbo lygis siekė 10,7 proc., 2015 m. – 9,1 proc., 2016 m. – 7,9 proc.

Remiantis LDB veiklos ataskaitų duomenimis⁴, 2014 m. Lietuvoje buvo 263,6 tūkst. bedarbių. Apie 40 procentų į teritorines darbo biržas 2014 m. besikreipusių bedarbių neturėjo profesinio pasirengimo, 13,8 proc. – niekur nedirbę, beveik 31,3 proc. – įregistruoti pakartotinai po trumpesnės kaip metų pertraukos.

Kas penktas bedarbiu tapęs asmuo minėtu laikotarpiu buvo jaunesnis kaip 25 metų (19,9 procento, arba 24,8 tūkst.).

2015 m. šalyje registruota 266 tūkst. bedarbių, iš jų 51,49 proc. – su viduriniu, 24,74 proc. – žemesniu, nei viduriniu, 23,75 proc. – su aukštesniu išsilavinimu. 2016 m. darbo biržose iš viso registruoti beveik 152 tūkst. bedarbių, iš jų apie 75,6 proc. – tik su viduriniu ir žemesniu išsilavinimu.

Pastebėtina, kad ne vienerius metus didelę darbo jėgos pasiūlos dalį sudaro nepakankamai darbo rinkai pasirengę žmonės: į teritorines darbo biržas kreipiasi apie 39 proc. nekvalifikuotų, apie 19,3 proc. ilgai nedirbusių dėl ekonominės krizės padarinių, apie 16,7 proc. neturėjusių jokios darbo patirties bedarbių. Darbo biržų atstovai pažymi, kad jų individualus konsultavimas, motyvavimas ir kryptingas sugražinimas į darbo rinką reikalauja papildomų pastangų ir lėšų.

Šiai problemai spręsti ir bedarbių integracijai į darbo rinką 2014–2020 metais Lietuvai Europos Sąjunga skyrė beveik 150 mln. eurų, dar apie 30 mln. eurų skiriama iš valstybės biudžeto. Už šias lėšas iki 2019 metų planuojama įgyvendinti 8 projektus⁵, skirtus įvairių amžiaus grupių ir profesinio pasirengimo asmenų grupėms. Pavyzdžiui, jauni žmonės iki 29 metų gali dalyvauti dviejuose projektuose – jų susipažinimui su darbo rinka ir mokymams bei įsitvirtinimui joje numatyta beveik 70 mln. eurų. Nekvalifikuotų bedarbių kompetencijoms didinti, naujai profesijai įgyti skirta bemaž 40 mln. Eurų.

² Prieiga per internetą: <http://www.stt.lt/lt/menu/tyrimai-ir-analizes/>

³ Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=bb5916da-010f-453a-8a2e-dc504e1e3449#/> [žiūrėta 2017-05-09]

⁴ Prieiga per internetą: http://ldb.lt/Informacija/Veikla/Puslapiai/ataskaitos_statistika.aspx [žiūrėta 2017-05-09]

⁵ Prieiga per internetą: https://www.ldb.lt/Informacija/ESParama/Puslapiai/esf_projektai.aspx [žiūrėta 2017-05-10].

LDB duomenimis, 2014 m. teritorinės darbo biržos padėjo įsidarbinti 177,8 tūkst. asmenų, iš jų kas antras-trečias – jaunesnis kaip 29 m., beveik kas penktas – vyresnis kaip 50 m., kas septintas – ilgalaikis bedarbis.

LDB 2014 m. veiklos ataskaitoje nurodyta, kad 64,1 tūkst. bedarbių dalyvavo aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse, tarp jų – ir profesinio mokymo. Bedarbių ir išpėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinio mokymo tikslas – padėti bedarbiams ir išpėtiems apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojams įgyti ar tobulinti kvalifikaciją arba įgyti kompetencijų pagal formaliojo profesinio mokymo programas, įtrauktas į Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrą ar neformaliojo mokymo programas, jeigu to reikia norint įsidarbinti į laisvas darbo vietas, pradėti dirbti savarankiškai ar išpėtiems apie atleidimą darbuotojams pasilikti dirbti jų darbovietėse.

2014 m. įgyvendinti 3 Europos socialinio fondo (toliau – ESF) lėšomis finansuojami projektai ir pradėti įgyvendinti 4 nauji. ESF finansuojamų projektų veiklos padėjo įsitvirtinti darbo rinkoje 32,6 tūkst. bedarbių. Pagal juos per 2,5 tūkst. įgijo paklausias darbo rinkoje profesijas ar kompetencijas, daugiau kaip 1,9 tūkst. 16–25 metų jaunuolių sustiprino socialines kompetencijas ir pasirengė užimtumui darbo rinkoje. Bedarbiams aktyvinti 2014 m. išleista 48,05 mln. eurų.

SADM veiklos ataskaitos⁶ duomenimis, 2015 m. Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamų projektų veiklose iš viso dalyvavo 38,1 tūkst. žmonių, kuriems be valstybės pagalbos sunkiau konkuruoti darbo rinkoje – neįgalieji, ilgalaikiai bedarbiai ir nedirbę 2 ir daugiau metų, neturintys kvalifikacijos, vyresnio amžiaus asmenys, jaunuoliai iki 29 metų ir kt. 9 468 ilgalaikių ir žemos kvalifikacijos bedarbių buvo suorganizuotas kvalifikacijos įgijimas ar perkvalifikavimas. Per 2015 metus, įgyvendinant ESF projektą „Ilgalaikių bedarbių įdarbinimo rėmimas“, kvalifikacijos įgijimas ir perkvalifikavimas organizuotas 1 204 ilgalaikiams bedarbiams ir 1 349 iki įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje nedirbusiems 2 metus ir ilgiau bedarbiams. Vykdamas ESF projektą „Nekvalifikuotų asmenų kompetencijų didinimas“ į profesinį mokymą nusiųsti 5 278 nekvalifikuoti bedarbiai. Įgyvendinant ESF projektą „Išlik darbo rinkoje“ kvalifikacijos įgijimas organizuotas 1 637 žemą kvalifikaciją turintiems bedarbiams. ESF finansuojamų projektų veikloms įgyvendinti panaudota daugiau nei 58,9 mln. eurų, daugiausia lėšų skirta kvalifikacijai įgyti ar jai tobulinti – 23,4 mln. eurų.

2016 m. aktyvių darbo rinkos politikos priemonių pagalba įdarbinti 55,4 tūkst. bedarbių ir darbo ieškančių asmenų. Įgyvendinant Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programą, daugiau kaip 17 tūkst. bedarbių ir išpėtų apie atleidimą darbuotojų buvo sudarytos galimybės įgyti naują ar patobulinti turimą profesinę kvalifikaciją.

⁶ Prieiga per internetą: <http://www.socmin.lt/lt/ataskaitos/ministerijos-veiklos-ataskaitos.html> [žiūrėta 2017-05-09]

Įgyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvą, kuria siekiama visiems niekur nedirbantiems, nesimokantiems ir mokymuose nedalyvaujantiems 15–29 metų amžiaus jauniems asmenims (toliau – NEET) per 4 mėnesius suteikti gerą darbo, mokymosi ar praktikos pasiūlymą, pasiekta, kad 2016 m. įdarbinta 49,8 tūkst. jaunų bedarbių, paramą darbo vietai steigti gavo 2,2 tūkst. jaunuolių, veiklą pagal verslo liudijimą pradėjo 13 tūkst. jaunų bedarbių, 0,2 tūkst. jaunuolių su darbdaviais sudarė dvišales darbo įgūdžių įgijimo darbo vietoje sutartis, 7,1 tūkst. jaunų bedarbių dalyvavo profesinio mokymo priemoneje, remiamojo įdarbinimo veiklose dalyvavo 5,5 tūkst. jaunuolių.

Taip pat įgyvendinamas didžiausias socialinis projektas Lietuvoje – „Atrask save“, orientuotas į socialiai pažeidžiamus, nedirbančius ir nesimokančius jaunuolius. Projektu siekiama suteikti sistemingą, ilgalaikę, intensyvią kompleksinę pagalbą, apimančią psichologines konsultacijas, socialinių įgūdžių įgavimą, profesinį orientavimą, aktyvias darbo rinkos politikos priemones. 2016 m. projekte dalyvavo 8 709 NEET asmenys. Po dalyvavimo projekte 3 316 NEET jaunuolių sėkmingai integravosi į darbo rinką, pradėjo mokytis arba įgijo kvalifikaciją (50,6 proc. nuo baigusiujų dalyvavimą), iš jų 328 buvo neaktyvūs jauni žmonės.

Šiuo metu Lietuvos darbo birža įgyvendina 7 Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamus projektus. Pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“ įgyvendinami 5 projektai: „Ilgalaikių bedarbių įdarbinimo rėmimas“, „Nekvalifikuotų asmenų kompetencijų didinimas“, „Įgyk paklausią profesiją“⁷, „Vyresnio amžiaus bedarbių rėmimas“ ir „Pagalba neįgaliesiems“.

Pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ įgyvendinimo priemonę 07.4.1.-ESFA-V-404 „Jaunimo užimtumo didinimas“, įgyvendinamas Jaunimo garantijų iniciatyvos pirminės intervencijos projektas „Atrask save“ bei Jaunimo garantijų iniciatyvos antrinės intervencijos projektas „Naujas startas“.

Šiuo metu vykdomi tik projektai, finansuojami ES lėšomis (pridedant Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis). Projektų finansuojamų tik Užimtumo fondo (toliau – ir UF) lėšomis Lietuvos darbo birža nevykdo, tačiau 2017 m. aktyvios darbo rinkos priemonių (toliau – ir ADRP) vykdymui numatyta 29 381 675 eurų UF lėšų, kurios naudojamos bedarbių, nepriskiriamų ESF projektų tikslinėms grupėms, dalyvavimo profesinio mokymo, remiamojo įdarbinimo, paramos darbo vietoms steigti ir teritorinio judumo priemonėse, siekiant padidinti jų užimtumo galimybes, derinant pasiūlą ir paklausą.

⁷ Projektas baigėsi 2017 m. kovo 31 d.

Vieną metų dalyvauti ir ES, ir UF lėšomis finansuojamuose projektuose tas pats bedarbis negali.

Atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjungos lėšų administravimas – prioritetų nustatymas, projektų parengimas ir atranka, finansavimo skyrimas, skirtų lėšų panaudojimo priežiūra ir kt. – laikytinas atskira veiklos sritimi, atliekant šią korupcijos rizikos analizę šios procedūros išsamiai nevertintos.

Pagrindinis dėmesys šioje analizėje skiriamas vienai svarbiausių priemonių – bedarbių ir įspėtų apie atleidimą darbuotojų profesinio mokymo organizavimui, vykdymui ir kontrolei. Šioje priemonėje 2014 m. dalyvavo 5842, 2015 m. – 19 133, 2016 m. – 17 195 darbo biržoje registruotų bedarbių.

Išanalizavus pateiktus dokumentus, ataskaitas, teisės aktus, reglamentuojančius SADM ir LDB veiklą organizuojant ir vykdančią bedarbių užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimo programas, finansuojamas valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos fondų lėšomis 2014–2016 metais, šių institucijų darbo praktiką, kitą papildomą informaciją, buvo nustatyti šie korupcijos rizikos veiksniai:

2.1. SADM ir LDB nepakankamas dalyvavimas inicijuojant profesinio mokymo programas ir atrenkant profesinio mokymo paslaugų teikėjus

2.1.1. Korupcijos rizikos analizės metu nustatyta, kad profesinio mokymo programos pagal savo pobūdį ir trukmę skirstomos į pirminio ir tęstinio mokymo programas. LDB į savo sąrašus įtraukia tik licencijuotas tęsines mokymo programas, kurios yra skirtos suaugusiems asmenims, taip pat – modulinį profesinių mokymo programų atskirus modulius. LDB rengia du sąrašus – formaliojo tęstinio profesinio mokymo programų ir neformaliojo profesinio mokymo programų.

Valstybės kontrolės 2016 m. vasario 22 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-P-50-1-1 „Kaip panaudojamos profesinio mokymo galimybės“⁸ nurodyta, kad siūlomos profesinio mokymo programos ne visada atitinka darbo rinkos poreikius, nepakanka naujų ir darbo rinkos poreikius atitinkančių mokymo programų. Todėl tik dalis besimokančių profesinėse mokyklose mokosi savo ar darbdavio lėšomis, dauguma mokinių – teritorinių darbo biržų skyrių siunčiami bedarbiai. Todėl ypatingai svarbu, kad bedarbiams teikiamos profesinio mokymo paslaugos būtų kokybiškos ir suteiktų galimybę mokymus baigusiesiems asmenims realiai pritaikyti savo žinias, kompetencijas ir įgūdžius darbo rinkoje. Vis dėlto valstybinio audito metu nustatyta, kad tai – kol kas siekiamybė, nes dabar profesinio mokymo organizavimas ir vykdymas turi trūkumų.

Valstybės kontrolė pažymėjo, kad „*siekiant didinti profesinio mokymo lankstumą, gerinti besimokančiųjų asmenų pasirengimą profesinei veiklai ir jų kvalifikacijų atitiktį darbo rinkos*

⁸ Prieiga per internetą: https://www.vkontrolė.lt/pranesimas_spaudai.aspx?id=21719 [žiūrėta 2017-06-01]

poreikiams, 2012–2015 m. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija įgyvendino Europos Sąjungos projektai pagal dvi veiklų grupes: profesinių standartų ir modulinių profesinio mokymo programų (toliau – modulinės programos) kūrimas bei mokymo priemonių joms parengimas. Siekiant, kad tobulinamas ir atnaujinamas profesinis mokymas atitiktų darbdavių ir besimokančiųjų poreikius, auditorių vertinimu, turėjo būti parengti profesiniai standartai, jais vadovaujantis parengtos naujos profesinio mokymo modulinės programos ir mokymo priemonės naujoms programoms vykdyti“.

Valstybinio audito metu nustatyta, kad „penkerius metus vykdant projektus nebuvo užtikrintas veiklų nuoseklumas: profesiniai standartai, mokymo programos ir priemonės skirtingų rengėjų buvo ruošiamos vienu metu ir nekoordinuotai, todėl parengti profesiniai standartai, modulinės programos ir priemonės nebuvo suderinti tarpusavyje. Buvo parengta dešimt profesinių standartų, o kad apimtų visas ūkio šakas, jų turėtų būti parengta dar apie penkiolika. Standartų rengimas kainavo apie 500 tūkst. eurų.

Remiantis Profesinio standarto struktūros, jo rengimo, keitimo ir papildymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-11/4-294 ir Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymu (toliau – ir Profesinio mokymo įstatymas), konkrečių ūkio sritį reguliuojančios ministerijos ir Vyriausybės įstaigos pagal kompetenciją turi dalyvauti rengiant standartus. Už modulinių programų rengimo, keitimo organizavimą atsakingas Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras, vykdydamas projektą, neužtikrino, kad būtų laikomasi šio reikalavimo – standartų rengėjai buvo parinkti viešojo pirkimo būdu. Konkursus laimėjo įvairios asocijuotos verslo struktūros ar įmonės, kurios pačios parinkdavo rengėjus“. Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras nenumatė reikalavimo į rengimo procesą įtraukti ministerijų ir Vyriausybės įstaigų. Iš dalies dėl to užsitęsė profesinių standartų įteisinimo darbai, nes tik 2016 m. pradėti derinti su atsakingomis įstaigomis ir ministerijomis.

Organizuojant profesinių standartų rengimą nebuvo užtikrinta, kad būtų laikomasi Profesinio mokymo įstatymo ir Profesinio standarto struktūros, jo rengimo, keitimo ir papildymo tvarkos aprašo reikalavimų, kad kvalifikacijų aprašuose būtų numatytos kompetencijų ribos, rekomenduojama mokymo trukmė, kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai. Todėl, anot Valstybės kontrolės, visų profesinių standartų kvalifikacijų aprašai buvo parengti ne iki galo ir turi nemažai trūkumų.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu tik 2015 m. buvo pakeistas Formaliojo profesinio mokymo programų rengimo ir įteisinimo tvarkos aprašas. Jame nustatyti reikalavimai dėl modulinių programų turinio: sudedamųjų dalių, modulių apimties ir t. t. Dalis 2013 m. parengtų ir sektoriniuose profesiniuose komitetuose aprobuotų modulinių programų (40 jų

pradėta rengti 2013 m., 20 – 2015 m.) neatitiko galiojančių teisės aktų reikalavimų ir buvo parengtos netinkamai, kai kurių įregistravimo darbai nepradėti vykdyti.

Atsižvelgus į tai, kad verslo atstovai ir darbdaviai ne vieną kartą kritikavo mokymo programų kokybę ir trukmę⁹, audito metu taip pat vertinta, ar rengiamų mokymo programų trukmė yra orientuota į tikslingą, greitą ir kokybišką kvalifikuoto darbuotojo parengimą. Nustatyta, kad kartais mažesnio sudėtingumo kompetencijai įgyti skirtos mokymo programos yra ilgesnės, nei atsakingesnės ir sudėtingesnės kompetencijos; kartais programose numatytos kompetencijos ir joms įgyti skirtas kreditų skaičius yra parinktas pagal profesinės mokymo įstaigos pageidaujamą trukmę, o ne kompetencijai įgyti reikiamą valandų skaičių ir pan.

Paminėtina, kad LDB interneto svetainėje skelbiamos 2016 m. atliktos pačių bedarbių apklausos rezultatai rodo, kad po mokymų tik pusė jų – 50,5 proc. – tvirtino, kad įgyto pasirengimo pakanka profesinei veiklai, o įsidarbino tik 34,7¹⁰ proc. mokymus baigusią apklaustųjų¹¹.

Korupcijos rizikos analizės metu nustatyta, kad ankstesnėse pastraipose minėtuose procesuose pagrindinis vaidmuo teko Lietuvos Respublikos švietimo ministerijai, o SADM ir LDB nepakankamai įtrauktos į profesinio mokymo programų sudarymo, mokymo teikėjų licencijavimo procesus.

2.1.2. Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo Nr. X-694 (toliau – ir Užimtumo rėmimo įstatymas) 7 straipsnio 1 dalies 5 punkte numatyta, kad SADM „*steigia, likviduoja ar reorganizuoja mokymo centrus darbo ieškantiems asmenims mokyti*“.

Atliekant analizę nustatyta, kad tokių mokymo centrų SADM neturi.

2.1.3. Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 12 straipsnis numato, kad profesinio mokymo programų rengimą turi teisę inicijuoti ir (arba) rengti profesinio mokymo teikėjas, Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės juridinis asmuo (toliau – fizinis ir juridinis asmuo) arba kita juridinio asmens statuso neturinti organizacija bei jų padaliniai.

Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo 12¹ straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „*Formalųjį¹² profesinį mokymą gali vykdyti juridiniai asmenys, kitos juridinio asmens statuso neturinčios Lietuvos ar kitos valstybės narės organizacijos ir jų padaliniai, įsteigti Lietuvos Respublikoje, arba fiziniai asmenys, kurie naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jiems*

⁹ Prieiga per internetą: <http://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/bedarbiu-mokymams-skiriami-milijonai-kelia-daug-klausimu.htm> [žiūrėta 2017-05-23]; <https://jp.lt/ar-verslui-naudingas-profesinis-bedarbiu-mokymas/>

¹⁰ Procentas asmenų, apklaustų per 3 mėn. nuo dalyvavimo profesiniame mokyme baigimo (LDB informacija).

¹¹ Prieiga per internetą:

<http://www.ldb.lt/Informacija/DarboRinka/Puslapiai/Apklausa.aspx?AspXPage=g%5F74BA386F45D541BEA55864260B990FA9:%2540ID%3D42> [žiūrėta 2017-06-01]

¹² Formaliojo profesinio mokymo programa yra skirta įgyti kvalifikacijai, įregistruotai Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre, kurį steigia Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Formaliojo profesinio mokymo programų rengimo ir įteisinimo tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras. Formaliojo profesinio mokymo programa turi atitikti kvalifikaciją aprašantį profesinį standartą ar atitinkamą profesinio rengimo standartą. Formaliojo profesinio mokymo programos, kvalifikacijos, profesiniai ir profesinio rengimo standartai registruojami Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre. Prieiga per internetą: <http://www.kpmc.lt/akreditacija.html> [žiūrėta 2017-05-09]

suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, turintys formaliojo profesinio mokymo licenciją (toliau – licencija), kuri suteikia teisę vykdyti Licencijų registre juridiniam ar fiziniam asmeniui įrašytas formaliojo profesinio mokymo programas“.

To paties straipsnio 2 dalyje numatyta, kad *„Licencijas išduoda, jų galiojimą sustabdo, galiojimo sustabdymą panaikina ir galiojimą panaikina švietimo ir mokslo ministras. Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklės tvirtina Vyriausybė“.*

Korupcijos rizikos analizės metu nustatyta, kad šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos darbo biržos vaidmuo išduodant formaliojo profesinio mokymo licencijas nėra numatytas, už licencijų išdavimą, jų galiojimų sustabdymą, panaikinimą atsakinga Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija.

Licencijų išdavimo tvarka numatyta Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo 12¹ straipsnyje ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gegužės 6 d. nutarimu Nr. 473 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 822 „Dėl formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintose Formaliojo profesinio mokymo taisyklėse.

SADM ir LDB aukščiau minėtuose procesuose nedalyvauja.

Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo Nr. X-694 8 straipsnio 3 dalies 9 punkte numatyta, kad Lietuvos darbo birža *„nustato bedarbių ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus asmenų neformaliojo profesinio mokymo programų reikalavimus ir koordinuoja, kaip vykdoma mokymo kokybės stebėseną“.*

Lietuvos darbo birža 2015 m. gruodžio 1 d. direktoriaus įsakymu Nr. V-729 patvirtino Reikalavimus neformaliojo profesinio mokymo programoms. Šiuo įsakymu nustatyti formalūs reikalavimai¹³ neformaliojo profesinio mokymo programoms bei patvirtinta pavyzdinė bedarbių ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų neformaliojo profesinio mokymo programos forma.

STT nuomone, situacija, kai už bedarbių profesinio mokymo koordinavimą, organizavimą ir įgyvendinimą atsakingos institucijos labai ribotai dalyvauja profesinio mokymo programų sudarymo, tvirtinimo, profesinio mokymo teikėjų licencijavimo procese, yra ydinga.

Pasiūlymas:

¹³ 1.2. Programose turi būti nurodyta:

1.2.1. kokias kompetencijas įgis šią programą baigęs asmuo;

1.2.2. kokios kvalifikacijos ar jos dalies (modulio) sudėtinė dalis yra įgyjamos kompetencijos;

1.2.3. kurioje Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos akredituotoje kompetencijų vertinimo institucijoje gali būti atliktas įgytų kompetencijų vertinimas;

1.2.4. galimybės įgytas kompetencijas panaudoti būsimoje darbo veikloje;

1.2.5. reikalingas išsilavinimas;

1.2.6. mokymo temos;

1.2.7. teoriniam ir praktiniam mokymui skiriamų mokymo valandų skaičius;

1.2.8. praktinio mokymo vieta (-os);

1.2.9. mokymo trukmė valandomis, dienomis ir savaitėmis;

1.2.10. mokymo kaina vienam asmeniui ir jos apskaičiavimo pagrindimas.

SADM inicijuoti atitinkamų teisės aktų pakeitimus, kad SADM ir LDB būtų sudarytos sąlygos dalyvauti profesinio mokymo programų, skirtų bedarbių kompetencijai ir kvalifikacijai tobulinti ar naujai įgyti, sudarymo procese, darbo grupėse, taip pat – licencijuojant suaugusiųjų profesinio mokymo teikėjus, vertinant jų teikiamų paslaugų kokybę ta apimtimi, kiek tai susiję su bedarbių ir išpėtų apie atleidimą darbuotojų profesiniu mokymu.

2.2. Nepakankamai užtikrintas bendradarbiavimas su verslo ir darbdavių sektoriumi rengiant profesinio mokymo programas

Pažymėtina, kad ankstesniame poskyryje minėtuose procesuose taip pat nedaug dalyvauja verslo, darbdavių atstovai, kurie labiausiai suinteresuoti naujų ar papildomų kvalifikacijų ir kompetencijų įgijusių bedarbių integracija į darbo rinką¹⁴.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. A1-473 „Dėl Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. A1-275 redakcija) patvirtinto Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo (toliau – Aprašas Nr. A1-473) 45 punkte numatyta, kad „Lietuvos darbo birža atlieka trumpalaikę (iki 1 metų trukmės) kvalifikacijų ir kvalifikuotų specialistų poreikio prognozę, nustato būsimas darbo vietas pagal Lietuvos darbo biržos direktoriaus patvirtintą metodiką“.

Aprašo Nr. A1-473 46 punkte numatyta, kad „Būsimos darbo vietos nustatomos teritorinėms darbo biržoms atliekant darbdavių apklausas, kurios profesinio mokymo organizavimo poreikiui numatyti gali būti vykdomos kas ketvirtį¹⁵“.

Tačiau viešai ne kartą buvo išsakyta nuomonė, kad organizuojamas bedarbių profesinis mokymas nėra suderintas su darbdavių poreikiais¹⁶. Apklausų duomenimis, net 49 proc. darbdavių susiduria su kvalifikuotų darbuotojų trūkumu, nes „bedarbiai mokomi neaišku ko ir neaišku kam“.

Valstybės projektų planavimo ir atrankos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kanclerio 2015 m. sausio 2 d. potvarkiu Nr. A3-1, 13 punkte numatyta, kad „Valstybės projektų atrankos komisijos (toliau – Komisija) posėdžiuose kviečiami dalyvauti valstybės projektų pareiškėjai, taip pat gali būti kviečiami įgyvendinančiųjų institucijų atstovai“.

Ši Komisija tikrina, ar projektai atitinka 2014–2020 m. veiksmų programą, priemonės finansavimo sąlygų aprašą, priemonei taikomus nacionalinio strateginio planavimo dokumentus ir kitus formalius reikalavimus. Komisijos posėdžiuose nėra svarstomi planuojamų mokymų pobūdis,

¹⁴ Darbdavys, prieš sudarant trišalę profesinio mokymo sutartį, supažindinamas su jau parengta profesinio mokymo programa (ADRPP 28 punktas), tam tikrais atvejais darbdaviai patys gali būti profesinio mokymo teikėjais:
http://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosDarbdaviams/Puslapiai/profesinis_mokymas_darbdaviams.aspx (ADRPP 22 punktas).

¹⁵ Prieiga per internetą: http://www.ldb.lt/Informacija/DarboRinka/Puslapiai/metine_prognose.aspx [žiūrėta 2017-06-05]

¹⁶ Prieiga per internetą: <http://www.bns.lt/topic/1911/news/50558621/> [žiūrėta 2017-05-21]

mokymų programos ar kiti bedarbių siuntimo į mokymus klausimai. Darbdavių atstovai šiuose posėdžiuose nedalyvauja. Pačios programos, kaip minėta ankstesniame poskyryje, rengiamos nedalyvaujant SADM ir LDB.

Darbdavių atstovai ne kartą viešai išreiškę nuomonę¹⁷, kad trūksta glaudesnio ryšio su darbdaviais, kad bedarbių profesinis mokymas nėra pritaikytas darbo rinkos poreikiams.

Šiuo metu galiojantys Reikalavimai neformaliojo profesinio mokymo programoms suteikia teisę darbdaviams patiems rengti jiems būtinas neformaliojo mokymo programas ir pasirengti sau reikiamos kvalifikacijos darbuotojų arba užsakyti, kad paklausias programas parengtų esami profesinio mokymo teikėjai, tačiau praktika rodo, kad darbdaviai į bedarbių profesinio mokymo procesą įsitraukia sudarant trišalę mokymo sutartį tarp darbo biržos, darbdavio ir bedarbio. Analizės metu nustatyta, kad trišalės sutartys vis dėlto nėra sudaromos pakankamai dažnai, nes darbdaviai skeptiškai vertina pastaraisiais metais vykdomą profesinį mokymą ir perkvalifikavimą bei nesitiki, kad baigęs atitinkamus mokymus bedarbis įgys jų siūlomai darbo vietai reikalingų žinių, įgūdžių.

Pasiūlymas:

Siekiant užtikrinti aktyvesnį darbdavių ir verslo atstovų įsitraukimą į būsimų darbuotojų profesinį paruošimą siūloma inicijuoti atitinkamus teisės aktų pakeitimus, užtikrinant galimybę darbdaviams aktyviau dalyvauti profesinio mokymo programų parengimo ir vykdymo procese.

2.3. Nėra orientuojamasi į galimybes profesinį mokymą vykdyti kitose ES valstybėse narėse

Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo Nr. X-694 23 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad „Profesinis mokymas pagal programas, kurios suteikia kvalifikaciją darbui pasitelkiant technologijas ir nėra įtrauktos į Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrą, gali būti organizuojamas ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse pagal šių valstybių galiojančius teisės aktus, įgyvendinant projektus, finansuojamus iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų“.

Pagal ADRP priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. A1-499, 21 punktą, *bedarbiai ir įspėti apie atleidimą iš darbo darbuotojai siunčiami mokytis pas profesinio mokymo teikėjus, kuriuos pasirenka pats bedarbis ar įspėtas apie atleidimą iš darbo darbuotojas iš Lietuvos darbo biržos interneto svetainėje paskelbto profesinio mokymo teikėjų sąrašo.*

Tačiau nustatyta, kad į šį sąrašą nėra įtraukiami kitose ES valstybėse narėse veikiantys profesinio mokymo teikėjai.

LDB skelbiamų tendencijų apžvalgų ir prognozių duomenimis, kritinių profesijų analizė rodo kokybinius pasiūlos ir paklausos neatitikimus. 2016 m. darbdaviams sunkumų kilo ieškant

¹⁷ Prieiga per internetą: <http://kauno.diena.lt/naujienos/kaunas/miesto-pulsas/darbo-birza-svaisto-es-milijonus-785061>; <http://senas.etaplus.lt/darbo-birza-zmonems-padedati-ieskoti-darbo-o-gal-trukdo/> [žiūrėta 2017-05-28]

mažmeninės ir didmeninės prekybos, rinkodaros vadovų, klientų informavimo tarnautojų, tolimųjų reisų vairuotojų, sunkiasvorių sunkvežimių ir autobusų vairuotojų, programinės įrangos ir taikomųjų programų kūrėjų bei analitikų, informacinių technologijų specialistų ir inžinierių¹⁸.

Išanalizavus LDB interneto svetainėje skelbiamus neformaliojo ir formaliojo mokymo programų sąrašus nustatyta¹⁹, kad minėtus darbo rinkos reikalavimus atitinkančių mokymų siūloma labai minimaliai arba visai nesiūloma. LDB 2016 m. statistinės ataskaitos duomenimis, daugiausiai parengta vairuotojų (2,1 tūkst.), virėjų, slaugytojo padėjėjų, manikiūrininkų, krautuvų vairuotojų, suvirintojų, valytojų, medkirčių, apdailininkų, pardavėjų ir pan.²⁰

Tikėtina, kad motyvuotiems, užsienio kalbos problemų neturintiems, tačiau tam tikrų įgūdžių ar kompetencijos stokojantiems bedarbiams baigus labiau darbo rinkos poreikius atitinkančius ir aukštesnę kvalifikaciją suteikiančius mokymus kitose Europos Sąjungos valstybėse, profesinio mokymo rezultatai ir įsidarbinimo rodikliai galėtų būti dar geresni.

Analizės metu nustatyta, kad vertinamu laikotarpiu projektų, finansuojamų iš Europos socialinio fondo, kad profesinis mokymas būtų organizuojamas kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, nebuvo įgyvendinta. Nėra patvirtinta ir teisės aktų, reglamentuojančių tokių mokymų organizavimo tvarką.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir tai, kad bedarbių užimtumo rėmimo ir skatinimo programos bus vykdomos ir ateityje, teisinio reglamentavimo spragoms užpildyti ir bet kokiam piktnaudžiavimui kelią užkirsti tikslinga numatyti bedarbių mokymo kitose ES valstybėse narėse profesinio mokymo organizavimo tvarką.

Pasiūlymas:

Atlikti ES valstybėse narėse siūlomų profesinio mokymo programų analizę ir parengti atitinkamus teisės aktus, reglamentuosiančius bedarbių profesinio mokymo, finansuojamo iš ES fondų lėšų, vykdymo kitose ES valstybėse, tvarką.

3. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI VYKDANT BEDARBIŲ PROFESINĮ MOKYMĄ

¹⁸ Prieiga per internetą: <https://www.ldb.lt/Informacija/DarboRinka/Puslapiai/default.aspx> [žiūrėta 2017-06-06]

¹⁹ Prieiga per internetą:

<https://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosAsmenims/Puslapiai/MokProgramosNeformaliosiosSarasas.aspx>;

<https://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosAsmenims/Puslapiai/MokProgramosFormaliosiosSarasas.aspx>

²⁰ Prieiga per internetą: http://www.ldb.lt/Informacija/Veikla/Puslapiai/ataskaitos_statistika.aspx [žiūrėta 2017-05-30]

3.1. Bedarbių atrankos mokymams ir perkvalifikavimui teisinio reglamentavimo nuostatu suteikta per plati diskrecija

Bedarbių ir išpėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinį mokymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo nuostatos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo 23 straipsnio nuostatomis, darbo biržos (toliau – ir teritorinės darbo biržos, TDB) profesinį mokymą organizuoja bedarbiams ir išpėtiems apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojams, kai tai reikalinga norint įsidarbinti į laisvas darbo vietas, pradėti dirbti savarankiškai ar išpėtiems apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojams pasilikti dirbti jų darbovietėse.

Vadovaujantis Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašo, patvirtinto socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. A1-499 „Dėl Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Aprašas Nr. A1-499, ADRP priemonių aprašas) 211 punktu, TDB, įvertinusi padėtį vietos darbo rinkoje ir apsvarsčiusi su socialiniais partneriais, turi teisę nustatyti profesinio mokymo prioritetines tikslines grupes. Atsižvelgiant į tai, kad pastaraisiais metais bedarbių profesinis mokymas yra finansuojamas ES paramos lėšomis, įgyvendinant atskirus ESF projektus yra numatomos tikslinės grupės – iki 29 metų amžiaus, nekvalifikuoti, ilgalaikiai ir vyresni nei 54 m. amžiaus bedarbiai, kurioms yra rengiami atskiri projektai: „Nekvalifikuotų asmenų kompetencijų didinimas“, „Ilgalaikių bedarbių įdarbinimo rėmimas“, „Vyresnio amžiaus bedarbių rėmimas“, jaunimui iki 29 m. – „Atrask save“ ir „Naujas startas“ (pastarieji du finansuojami Jaunimo užimtumo iniciatyvos ir Europos socialinio fondo lėšomis). ES projektų dalyvių tikslinės grupės nustatomos su Europos Komisija suderintame dokumente – 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programoje.

Profesiniame mokyme, kuris finansuojamas ES paramos lėšomis, gali dalyvauti tik bedarbiai, kurie yra priskiriami aukščiau įvardintoms tikslinėms grupėms.

Bedarbiams, kurie nepriskiriami šioms tikslinėms grupėms, profesinis mokymas gali būti finansuojamas Užimtumo fondo lėšomis. UF lėšomis finansuojamas ne tik profesinis mokymas, bet ir kitos aktyvios darbo rinkos priemonės (toliau – ir ADRP priemonės): parama darbo vietoms steigti, įdarbinimas subsidijuojant, darbo įgūdžių įgijimo rėmimas ir kt. SADM ir LDB nurodė, kad kadangi lėšos – labai ribotos, 2016 metais į profesinį mokymą, finansuojant UF lėšomis buvo nusiųsti tik 875 bedarbiai, kurie buvo nepriskirti tikslinei grupei, pagal kurią galėtų dalyvauti ESF lėšomis finansuojamuose projektuose.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymo „Dėl Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ Nr. A1-499 (toliau

– Įsakymas Nr. A1-499) 17¹ punkte nurodyta, kad „Darbo birža *visiems* darbo biržoje įsiregistravusiems asmenims iki 29 metų amžiaus per keturių mėnesių laikotarpį nuo įsiregistravimo dienos pateikia pasiūlymą dalyvauti profesinio mokymo, remiamojo įdarbinimo priemonėse ar gauti paramą darbo vietoms steigti“.

Profesinio mokymo poreikis numatomas individualiame užimtumo veiklos plane (toliau – ir IUVP). Individualių užimtumo veiklos planų sudarymą reglamentuoja LDB direktoriaus 2014 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. V-651 patvirtintas Individualių užimtumo veiklos planų sudarymo ir vertinimo tvarkos aprašas (toliau – IUVP aprašas). IUVP aprašo 11.3–11.6 papunkčiuose nustatyta, kad „darbo biržos specialistas, prieš sudarydamas IUVP, įvertina bedarbio turimų profesinių žinių ir darbo patirties paklausą pagal teritorinės darbo biržos sudarytą vietos darbo rinkoje paklausių specialybių ir profesijų sąrašą, LDB parengtą darbo rinkos prognozę bei Įsidarbinimo galimybių barometrą, informuoja bedarbį apie įsidarbinimo, savanorystės ar savanoriškos praktikos galimybes bei perspektyvas pasirinktoje profesinėje srityje; informuoja bedarbį, neturintį kvalifikacijos ar kurio turima kvalifikacija nėra paklausi darbo rinkoje, apie mokymosi ar persikvalifikavimo galimybes; įvertina bedarbio gebėjimus bei kompetencijas kitose srityse, kurios gali būti panaudojamos siekiant įgyti naują profesiją. IUVP aprašo 13–15 punktuose nurodoma, kad IUVP darbo biržos specialistas kartu su bedarbiu numato realius, įmanomus pasiekti bedarbio užimtumo tikslus ir konkrečius veiksmus jiems pasiekti. Priemonės ir paslaugas, numatomas IUVP darbo biržos specialistas parenka atsižvelgdamas į bedarbio galimybes konkuruoti darbo rinkoje bei darbo rinkos poreikius, į priemonių ir paslaugų paketus pagal tikslines bedarbių grupes bei kitas rekomendacijas“.

Analizės metu taip pat nustatyta, kad Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo atrankos kriterijų tvarkos aprašo (toliau – Kriterijų aprašas), patvirtinto LDB direktoriaus 2014 m. rugpjūčio 14 d. įsakymu Nr. V-499, II dalyje yra numatyti darbo ieškančių asmenų dalyvavimo aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse formalieji ir specialieji atrankos kriterijai. Pagal Kriterijų aprašą dalyvauti profesinio mokymo priemonėje atrenkami darbo ieškantys asmenys, atitinkantys formaliuosius, neformaliuosius ir vieną ar daugiau specialiųjų kriterijų²¹.

²¹ 11. Dalyvauti profesinio mokymo priemonėje atrenkami darbo ieškantys asmenys, atitinkantys vieną ar daugiau specialiųjų kriterijų:

11.1. pirmą kartą įgyjantys kvalifikaciją ir (ar) kompetencijas;

11.2. turintys Darbo biržos aptarnaujamoje teritorijoje (toliau – vietos darbo rinka) nepaklausių profesiją;

11.3. pageidaujantys įgyti kvalifikaciją ir (ar) kompetencijas, paklausias vietos darbo rinkoje;

11.4. pageidaujantys sudaryti trišales sutartis.

12. Dalyvauti įdarbinimo subsidijuojant bei darbo rotacijos priemonėse atrenkami darbo ieškantys asmenys, atitinkantys vieną ar daugiau specialiųjų kriterijų:

12.1. turintys du ir daugiau darbo rinkoje papildomo rėmimo požymius, nurodytus Įstatymo 4 straipsnyje;

12.2. ilgiausiai nedirbę iki potencialaus dalyvavimo Priemonėje;

12.3. du ar daugiau kartu gyvenantys šeimos nariai registruoti Darbo biržoje;

12.4. motina (įmotė), tėvas (įtėvis), auginantys daugiau nei du vaikus iki 18 metų.

13. Dalyvauti darbo įgūdžių įgijimo rėmimo priemonėje atrenkami darbo ieškantys asmenys, kuriems dėl praktinių darbo įgūdžių stokos Darbo birža negali pasiūlyti tinkamo darbo, atitinkantys vieną ar daugiau specialiųjų kriterijų:

13.1. turintys paklausių vietos darbo rinkoje profesiją;

Tačiau vis dėlto pasitaiko atvejų, kai darbo biržos darbuotojai ne visada informuoja bedarbius apie galimybę dalyvauti jiems skirtuose profesiniuose mokymuose²² – tiek finansuojamuose ESF lėšomis, tiek iš Užimtumo fondo, nors jie ir atitiktų vieną ar kelis aukščiau minėtuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus, kiti atvirkščiai – baigia po kelias mokymo programas²³.

Analizės metu nustatyta, kad darbo biržos darbuotojai klausimą, kokią priemonę siūlyti bedarbiui, sprendžia kiekvienu individualiu atveju. Nusprendus, kad bedarbis nepatenka į prioritetines grupes, pavyzdžiui, yra vyresnis, nei 29 metų, SADM duomenimis, „profesinis mokymas gali būti finansuojamas iš Užimtumo fondo lėšų, kurių skiriama labai ribotai“. 2014 m. tam buvo skirta 4 605,4 tūkst. eurų, 2015 m. – 1 208,3 tūkst. eurų, 2016 m. – 2 405,3 tūkst. eurų Užimtumo fondo lėšų.

Manytina, kad darbo biržose teoriškai yra sudarytos sąlygos vadinamojo keturių akių principo taikymui ir įgyvendinimui. Asmenų duomenys, kurių reikia registracijai teritorinėje darbo biržoje ir su ja susijusioms paslaugoms teikti, yra kaupiami Lietuvos darbo biržos informacinėje sistemoje²⁴ (toliau – LDB IS). Šie duomenys taip pat yra kaupiami popierine forma, t. y. LDB IS tokie duomenys suvedami ar gaunami iš registrų bei informacinių sistemų ir siekiant užtikrinti tinkamą teisės aktų (Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo, ADRP priemonių aprašo, darbo rinkos paslaugų teikimo sąlygas ir tvarką reglamentuojančių teisės aktų ir kt.) įgyvendinimą, LDB IS yra formuojami dokumentai (pvz., darbo ieškančio asmens kortelė, darbo ieškančio asmens apsilankymų kortelė, IUVP ir kt.), kurie turi būti atspausdinami, pasirašomi TDB registruoto asmens ir TDB specialisto bei saugomi teisės aktų nustatyta tvarka. Lietuvos darbo biržai teoriškai sudaryta galimybė realiu laiku matyti teritorinių darbo biržų atliekamus veiksmus su LDB IS esančiais duomenimis.

13.2. pirmą kartą pradedantys darbo veiklą.

14. Dalyvauti viešųjų darbų priemonėje atrenkami darbo ieškantys asmenys, kuriems dėl individualių savybių, pasirengimo darbo rinkai arba gyvenamosios vietos sudėtinga siekti ilgalaikės integracijos į darbo rinką, atitinkantys vieną ar daugiau specialiųjų kriterijų:

14.1. kaimo gyventojai;

14.2. du ar daugiau kartu gyvenančių šeimos narių registruoti Darbo biržoje;

14.3. motina (įmotė), tėvas (įtėvis), auginantys daugiau nei du vaikus iki 18 metų.

15. Įsidarbinti į darbo vietų steigimo subsidijavimo arba savarankiško užimtumo rėmimo, buvusiam bedarbiui įsteigus vietą kitam bedarbiui įdarbinti, priemonių pagalba įsteigtas naujas darbo vietas siunčiami darbo ieškantys asmenys, atitinkantys vieną ar daugiau specialiųjų kriterijų:

15.1. ilgiausiai nedirbę iki potencialaus įdarbinimo;

15.2. du ar daugiau kartu gyvenantys šeimos nariai registruoti Darbo biržoje;

15.3. motina (įmotė), tėvas (įtėvis), auginantys daugiau nei du vaikus iki 18 metų.

16. Įsidarbinti į vietinių užimtumo iniciatyvų projektų įgyvendinimo metu įsteigtas naujas darbo vietas siunčiami darbo ieškantys asmenys, atitinkantys vieną ar daugiau specialiųjų kriterijų:

16.1. gyvenantys toje vietovėje, kurioje Priemonės įgyvendinimo metu buvo įsteigtos naujos darbo vietos;

16.2. ilgiausiai nedirbę iki potencialaus įdarbinimo;

16.3. du ar daugiau kartu gyvenantys šeimos nariai registruoti Darbo biržoje;

16.4. motina (įmotė), tėvas (įtėvis), auginantys daugiau nei du vaikus iki 18 metų.

²² Iš trijų bedarbių – 28 metų (Panevėžys, 2016 m.–2017 m. pradžia), 30 metų (Klaipėda, 2017 m. vasaris) ir 34 metų (Vilnius, 2016–2017 m.) privačių pokalbių metu gauta informacijos, kad teritorinių darbo biržų darbuotojai nebuvo užsiminę apie galimybę mokytis ir įgyti papildomų kompetencijų ar kvalifikacijų pagal jokią programą, nors jie atitiko oficialiai skelbiamus kriterijus.

Panaši situacija aprašyta ir viešojoje erdvėje: prieiga per internetą <http://www.ve.lt/naujienos/ekonomika/ekonomikos-naujienos/kursai---ne-visiems-bedarbiams-darbas---ne-visiems-zmonems/> [žiūrėta 2017-05-26].

²³ Prieiga per internetą: <https://jp.lt/ar-verslui-naudingas-profesinis-bedarbiu-mokymas/> [žiūrėta 2017-04-03].

²⁴ LDB IS nuostatus galima rasti čia: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/acd6a8f0f2e111e4927fda1d051299fb>

Bedarbio byla formuojama atsižvelgiant į teisės aktų, reglamentuojančių LDB veiklą, ADRP priemonių įgyvendinimo sąlygas ir tvarką, darbo rinkos paslaugų teikimą ir kt., nuostatas.

Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, darytina išvada, kad teritorinių darbo biržų darbuotojams palikta tam tikra diskrecija, įvertinus bedarbių atitikimą teisės aktuose numatytiems kriterijams, spręsti – informuoti bedarbį apie galimybę dalyvauti profesinio mokymo programoje, ar nesiūlyti atitinkamos priemonės.

Tokia situacija vertintina kaip korupcijos rizikos veiksnys. Todėl korupcijos pasireiškimo tikimybei sumažinti ir sprendimo dėl bedarbio siuntimo į profesinius mokymus priėmimo skaidrumui padidinti patartina užtikrinti atidesnį ir atsakingesnį bedarbio bylos formavimą.

Pasiūlymas:

1. Patikslinti Įsakymo Nr. A1-499 punkto 17¹ ir Įsakymo Nr. V-499 nuostatas, reglamentuojančias bedarbių atrankos principus.

2. Peržiūrėti ir esant poreikiui pakoreguoti vidinius teisės aktus ir LDB IS sistemos nuostatus užtikrinant tinkamą bedarbių bylų formavimo kontrolę, kad visi teisės aktuose numatyti kriterijai atitinkantys bedarbiai būtų išsamiai supažindinami su visapusiška informacija apie galimybes bei priemones, padėsiančias jam greičiau grįžti į darbo rinką arba joje išlikti.

3.2. Per trumpas laiko tarpas mokymo teikėjui pasirinkti

Įsakymo Nr. A1-499 25 punkte nurodyta, kad „Darbo birža, atsižvelgdama į bedarbio individualiame užimtumo veiklos plane numatytą profesinio mokymo poreikį ir vadovaudamasi darbo biržos direktoriaus patvirtintais profesinio mokymo prioritetais ir profesinio mokymo dalyvių prioritetinėmis tikslinėmis grupėmis, sudarytos trišalės mokymo sutarties²⁵ arba dvišalės mokymo sutarties²⁶ pagrindu išduoda bedarbiui ar įspėtam apie atleidimą iš darbo darbuotojui mokymo kuponą.

Bedarbis ar įspėtas apie atleidimą iš darbo darbuotojas per 15 dienų nuo mokymo kupono išdavimo datos turi pasirinkti profesinio mokymo teikėją ir grąžinti darbo biržai užpildytą mokymo kupono II dalį. Negrąžinus mokymo kupono per minėtą terminą, mokymo kuponas laikomas negaliojančiu²⁷.

²⁵ Trišalė mokymo sutartis sudaroma tarp darbo biržos, darbdavio ir bedarbio ar įspėto apie atleidimą iš darbo darbuotojo.

²⁶ Dvišalė mokymo sutartis sudaroma siunčiant bedarbius mokytis pagal profesinio mokymo programas, kurias baigę jie galėtų įsidarbinti į Lietuvos darbo biržos atliktų darbo rinkos prognozių metu nustatytas būsimas darbo vietas arba pradėti dirbti pačių bedarbių susirastose darbo vietose ar vykdyti individualią veiklą.

²⁷ Įsakymo Nr. A1-499 3.1 punkte nustatyta, kad „Bedarbių ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinio mokymo kuponas – bedarbiui ar įspėtam apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojui teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis išduotas dokumentas, kuriuo teritorinė darbo birža įsipareigoja, neviršydamą šiame kupone nurodytos vertės, pasirinktam profesinio mokymo teikėjui apmokėti už bedarbiui ar įspėtam apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojui suteiktas profesinio mokymo paslaugas pagal nurodytą profesinio mokymo programą“.

Nepriklausomai nuo to, kokiomis lėšomis – ESF ar UF finansuojamas profesinis mokymas, visi siunčiami į profesinį mokymą bedarbiai mokymo teikėjus renkasi iš viešai LDB tinklapyje skelbiamo sąrašo²⁸.

Analizės metu nustatyta, kad minėta nuostata nedetalizuoja, per 15 darbo ar kalendorinių dienų bedarbis turi pasirinkti mokymo teikėją ir susitarti dėl mokymų. Pažymėtina, kad pats mokymas gali prasidėti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo II mokymo kupono dalies užpildymo dienos.

Atliekant korupcijos rizikos analizę nustatyta, kad mokymo teikėjai bedarbius gali mokyti ir individualiai, ir grupėse.

Manytina, kad gana trumpas laiko tarpas, per kurį bedarbis privalo susirasti jam reikalingo profesinio mokymo paslaugą teikiančią paslaugų teikėją, galimybė savo nuožiūra pasirinkti mokymo teikėją, galimybė mokymus organizuoti individualiai bei silpna šių procesų kontrolė (detalesiau apie tai rašoma šios korupcijos rizikos analizės 4 skyriuje – aut. past.) sudaro sąlygas neobjektyviam elgesiui pasireikšti. Bedarbis, galimai nespėjęs plačiau pasidomėti jam reikalingą kvalifikaciją ar kompetencijas teikiančiu mokymo teikėju, jo siūlomomis paslaugomis, nespėjęs apsilankyti profesinio mokymo įstaigoje ir pabendrauti su kitais besimokančiais, gali pasirinkti netinkamą mokymo įstaigą. Galima ir kitokia situacija, kai bedarbis gali pažinoti mokymo organizatorių ir susitarti dėl mokymų būtent su juo. Tokiu atveju egzistuoja rizika, kad mokymai gali būti formalūs ar net fiktyvūs – pavyzdžiui, susitarus su mokymo teikėju lankymo dokumentuose gali būti pažymima, kad bedarbis tvarkingai lankė visas pamokas, o realiai tuo metu jis buvo kur nors kitur. Abiems atvejais būtų neracionaliai išnaudoti bedarbio laikas ir mokymo teikėjui darbo biržų sumokamos lėšos, nepasiekti bedarbių užimtumą skatinančių priemonių tikslai.

Pasiūlymas:

Patikslinti Įsakymo Nr. A1-499 25 punktą, numatant ilgesnį laiko tarpą, pavyzdžiui, vieną mėnesį, per kurį bedarbis gali pasirinkti mokymo teikėją.

3.3. Teisinis reglamentavimas palieka per plačią diskreciją spręsti dėl pakartotinių mokymų

Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo 23 straipsnio 17 dalyje numatyta, kad *„Bedarbių ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinis mokymas pagal šio straipsnio nuostatas pakartotinai gali būti organizuojamas ne anksčiau kaip po 3 metų baigus profesinio mokymo programą ir įgijus kvalifikaciją, ne anksčiau kaip po 1 metų įgijus kompetenciją, išskyrus atvejus, kai dėl sveikatos būklės asmuo negali dirbti pagal įgytą kvalifikaciją*

²⁸ Prieiga per internetą: <http://www.ldb.lt/INFORMACIJA/PASLAUGOS/ASMENIMS/Puslapiai/MokProgramosNeformaliosiosSarasas.aspx>; <http://www.ldb.lt/Informacija/Paslaugos/Asmenims/Puslapiai/MokProgramosFormaliosiosSarasas.aspx> [žiūrėta 2017-05-15].

ar (ir) kompetenciją arba kai asmuo neturi teisės dirbti pagal įgytą kompetenciją neturėdamas teisės aktuose nurodyto kvalifikacijos pažymėjimo“.

ADRP priemonių aprašo 20 punkte taip pat yra nustatyta, kad mokytiis pagal formaliojo ar neformaliojo profesinio mokymo programas gali būti siunčiami profesinio mokymo programos reikalavimus, o trišalės mokymo sutarties sudarymo atveju – ir darbdavių reikalavimus atitinkantys asmenys, jei jie ne anksčiau kaip prieš 3 metus baigė profesinio mokymo programą ir įgijo kvalifikaciją ar ne anksčiau kaip prieš 1 metus įgijo kompetenciją, išskyrus atvejus, kai dėl sveikatos būklės negali dirbti pagal įgytą kvalifikaciją ar (ir) kompetenciją arba kai neturi teisės dirbti pagal įgytą kompetenciją, nes neturi įgytą kvalifikaciją liudijančio dokumento²⁹.

Šiuo metu galiojantys teisės aktai nedetalizuoja, kiek kartų iš viso gali mokytiis vienas bedarbis.

Kaip jau minėta 3.1 poskyryje, nors nedažnai, tačiau pasitaiko atveju, kai vieni bedarbiai baigia po keletą mokymų, kiti neturi tokios galimybės.

Analizės metu nustatyta, kad analizuojamu laikotarpiu pakartotinai į mokymus buvo nusiųsti 16 bedarbių, 4 iš jų – pagal trišalę sutartį. Pažymėtina, kad minėtiems bedarbiams mokymams skirtos sumos svyruoja nuo 670 iki 1 105,48 eurų.

Situacija, kai vieniems bedarbiams sudaromos sąlygos baigti po keletą ES ar valstybės lėšomis finansuojamų mokymų, o kitiems – nė karto, nors jie atitiktų kriterijus, vertintina kaip korupcijos rizikos veiksnys.

Pasiūlymas:

Peržiūrėti galiojantį teisinį reguliavimą ir atliekamas procedūras užtikrinant, kad tie patys asmenys pakartotinai ar papildomai dalyvautų profesiniuose mokymuose tik apibrėžtais atvejais.

3.4. Nepakankamas pateikiamų duomenų atitikimo tikrovei užtikrinimo mechanizmas

Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo 23 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad *„Teritorinė darbo birža šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų sutarčių pagrindu bedarbiui ar įspėtam apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojui išduoda dokumentą, kuriuo įsipareigoja sumokėti bedarbio ar įspėto apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojo pasirinktam profesinio mokymo teikėjui nurodytą pinigų sumą už suteiktą profesinį mokymą“.*

To paties straipsnio 9 dalyje nurodyta, kad *„Bedarbiui ar įspėtam apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojui bendrai skiriama lėšų suma iš šio straipsnio 8 dalies 1, 2, 3*

²⁹ Pavyzdžiui, vairuotojai, kurie įgiję C ir CE transporto priemonių vairuotojo kategorijas, negali dirbti komerciniais tikslais, nes dar turi būti baigę formaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus suteikiama profesinė kvalifikacija vežti krovinius, nes vadovaujantis LR susisiekimo ministro 2011 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 3-79 patvirtinta tvarka, visi C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų vairuotojai privalo įgyti pradinę profesinę kvalifikaciją (95 kodą) ir vėliau kas 5 metus tobulinti savo kvalifikaciją specialiuose mokymuose. „95 kodas“ – pradinė profesinė kvalifikacija arba kvalifikacijos tobulinimo periodiniai mokymai kroviniams ir/arba keleiviams vežti, kuris įrašomas į vairuotojų pažymėjimus – Europos Bendrijos kodas (95) ir data, iki kurios galioja kvalifikacija.

punktuose nurodytų šaltinių negali viršyti 6 Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių kvalifikacijai įgyti ir 3 Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių kvalifikacijai tobulinti ar kompetencijai įgyti“.

Pažymėtina, kad Įsakymo Nr. A1-499 34 punkte numatyta, kad finansuojamos šios mokymo išlaidos: kelionės į profesinio mokymo vietą ir atgal išlaidos, kai važiuojama iš gyvenamosios vietos į profesinio mokymo vietą tolimojo ar (ir) vietinio (priemiestinio) susisiekimo maršrutiniu transportu, taip pat nuosavu transportu; apgyvendinimo išlaidos, kai vykstama į profesinio mokymo vietą ne dažniau kaip vieną kartą per darbo savaitę; visos privalomojo sveikatos tikrinimo ir skiepijimo nuo užkrečiamųjų ligų, jeigu tai nustatyta darbuotojų saugą ir sveikatą darbe reglamentuojančiuose teisės aktuose, išlaidos. Bedarbio patiriamų papildomų išlaidų kompensaciją numato ir Užimtumo rėmimo įstatymo 23 straipsnio 11 dalies nuostatos.

Vadovaujantis Aprašo 35.4 punktu, pagal bedarbio darbo biržai pateiktą prašymą kompensuoti kelionės išlaidas, gavus iš profesinio mokymo teikėjo informaciją apie lankomumą, pagal lankytas dienas vieną kartą per mėnesį apmokamos kelionės išlaidos, bet ne daugiau kaip 40 procentų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytos bazinės socialinės išmokos dydžio per dieną³⁰. Bedarbio kelionės išlaidos (išskyrus keliones miesto transportu) apmokamos pagal asmens prašyme nurodytą maršrutą ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintą 1 kilometro tarifinį įkainį, kelionės atstumą nustatant naudojantis „Trumpiausio atstumo tarp susisiekimo taškų Lietuvos Respublikos keliais nustatymo programa“.

Formaliojo mokymo programų kainų apskaičiavimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 8 d. nutarimu Nr. 1320 patvirtinta Profesinio mokymo lėšų skaičiavimo vienam mokiniui, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą, metodika. Neformaliojo mokymo programų kainas ir jų apskaičiavimo pagrindimą profesinio mokymo teikėjai pateikia, teikdami neformaliojo profesinio mokymo programą.

Įsakymo Nr. A1-499 33.1 papunktyje numatyta, kad profesinio mokymo teikėjas darbo biržai pateikia *„per 3 darbo dienas mėnesiui pasibaigus – informaciją apie bedarbio (-ių) ar įspėto (-ų) apie atleidimą iš darbo darbuotojo (-ų) užsiėmimų lankomumą, nurodant lankytas valandas“.*

To paties įsakymo 214 punkte nurodyta, kad *„Nustačius, kad teritorinės darbo biržos patirtos profesinio mokymo išlaidos ir (ar) subsidijos darbo užmokesčiui, darbo vietoms steigti, individualiai veiklai pagal verslo liudijimą ir (ar) apgyvendinimo ir kelionės išlaidų kompensacijos išmokėtos pagal neteisingai įformintus, suklastotus dokumentus, pateikus tikrovės neatitinkančią informaciją ar dėl kitų neteisėtų veiksmų, šios išlaidos, subsidijos ir (ar) kompensacijos įstatymų*

³⁰ Patvirtintas bazinės socialinės išmokos dydis – 38 eurai. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f7bdfb303cce11e498a79e861091cd92> [žiūrėta 2017-05-10].

nustatyta tvarka išieškamos iš kaltų asmenų, išdavusių, pateikusių šiuos dokumentus ar atlikusių kitus neteisėtus veiksmus“.

Analizės metu nustatyta, kad nėra numatyta atskiro kontrolės mechanizmo, apsaugančio nuo neteisingų duomenų pateikimo. Galiojančiuose teisės aktuose numatyta, kad už pateikiamų duomenų teisingumą atsako duomenų teikėjas.

Mokymo teikėjo pateikti duomenys sutikrinami su „Sodros“ teikiama informacija apie asmens laikiną nedarbingumą, esant poreikiui teikiami paklausimai civilinės metrikacijos skyriams, policijos komisariatams ir pan. Analizės metu nustatyta, kad 2014–2016 m. buvo 5 mokymo teikėjų neteisingai pateiktos informacijos apie profesinio mokymo dalyvių lankomumą atvejai. Mokymo teikėjams pateikus patikslintus duomenis, šiais konkrečiais atvejais permokos buvo grąžintos.

Pasikeitus Asmens prašyme dėl kelionės išlaidų kompensavimo nurodytam kelionės maršrutui asmuo apie tai turi informuoti per 3 darbo dienas, tačiau 2014–2016 m. buvo 3 atvejai, kai mokymo teikėjui pateikus duomenis apie praktinio mokymo atlikimo vietą, nustatyta kelionės išlaidų permoka. Visais atvejais asmenys permokėtas lėšas grąžino.

Pažymėtina, kad informacija, kiek nustatyta neteisingų duomenų pateikimo atvejų, nebuvo renkama iš visų teritorinių darbo biržų, tad tokių atvejų galbūt buvo ir daugiau.

Atsižvelgiant į tai, kad nėra numatyta papildomo bedarbių ir mokymo teikėjų pateikiamų dokumentų, susijusių su profesinio mokymo įgyvendinimu, atitikties tikrovei mechanizmo, o šiuo metu LDB vykdoma mokymo teikėjų priežiūra – nepakankamai efektyvi (apie tai plačiau rašoma 4 analizės skyriuje – Aut. past.), tokia situacija gali sudaryti sąlygas piktnaudžiauti.

Pasiūlymas:

Siekiant sumažinti klaidingų bedarbių ir profesinio mokymo teikėjų pateikiamų duomenų apie vykdomus mokymus pateikimo tikimybę, peržiūrėti galiojantį teisinį reguliavimą ir numatyti galimybę dažniau (pavyzdžiui, kartą per mėnesį) vykdyti patikrinimus vietoje ar kitas panašias priežiūros priemones.

3.5. Pakankamai dažni sutarties tarp darbo biržos ir bedarbio nutraukimo atvejai

Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo 23 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad *„Bedarbių profesinis mokymas taip pat gali būti organizuojamas pagal dvišalėje mokymo sutartyje numatytas sąlygas, siunčiant bedarbius mokytis pagal tas profesinio mokymo programas, kurias baigę jie galėtų įsidarbinti į Lietuvos darbo biržos atliktų darbo rinkos prognozių metu nustatytas būsimas darbo vietas, kurias nustatomos vadovaujantis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos apraše nustatyta tvarka, arba pradėti dirbti pačių bedarbių susirastose darbo vietose ar vykdyti individualią veiklą“.*

To paties įstatymo 4 dalies 5 punkte nurodyta „*bedarbio įsipareigojimas įgyti ar patobulinti kvalifikaciją arba (ir) kompetenciją ir dirbti ne trumpiau negu 6 mėnesius teritorinės darbo biržos pasiūlytoje darbo vietoje arba paties susirastose darbo vietoje* <...>“.

Bedarbiui mokantis pagal Dvišalę mokymo sutartį galimi du atvejai: kai jis baigęs mokymą nori pradėti individualią veiklą ir antras, kai baigęs profesinį mokymą pageidauja įsidarbinti pagal darbo sutartį. Pastaruoju atveju yra du įsidarbinimo būdai: asmuo turi pats susirasti darbdavį arba darbo vietą jam pasiūlo darbo birža.

Vadovaujantis Užimtumo rėmimo įstatymo 4¹ straipsnio 5 dalies 5 punktu, bedarbio statusas panaikinamas, jeigu bedarbis be svarbių priežasčių atsisako siūlomo tinkamo darbo, t. y. ir darbo, kuris siūlomas baigus profesinį mokymą pagal dvišalę mokymo sutartį. Tokiu atveju bedarbis privalo grąžinti jo mokymui bei su tuo susijusioms išlaidoms padengti išleistą sumą.

Bedarbiui, kuris baigė profesinį mokymą pagal trišalę mokymo sutartį taip pat leidžiama keisti trišalėje sutartyje nurodytą darbdavį, perleidžiant trišalėje mokymo sutartyje įtvirtintų įsipareigojimų vykdymą trečiajam asmeniui, jeigu yra bedarbio, darbo biržos, darbdavio ir trečiojo asmens rašytinis susitarimas.

Taip pat bedarbiui nereikia darbo biržai grąžinti su profesiniu mokymu susijusių lėšų, jeigu jis atsisako įsidarbinti, nutraukia darbo sutartį ar individualią veiklą, tačiau per 15 darbo dienų nuo atsisakymo įsidarbinti, darbo sutarties arba individualios veiklos nutraukimo dienos pradeda dirbti pagal darbo sutartį arba vykdyti individualią veiklą pagal įgytą ar patobulintą kvalifikaciją. Bendra darbo pagal darbo sutartį ir (arba) individualios veiklos trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 6 mėnesiai.

Viešojoje erdvėje bedarbiai ne kartą skundėsi, kad retu atveju po mokymų darbo birža gali pasiūlyti jų poreikius atitinkančią darbo vietą³¹. Todėl pasitaiko atvejų, kai asmenys, negavę tinkamo darbo pasiūlymo iš darbo biržos ir neradę darbo savarankiškai, yra priversti grąžinti jų mokymams skirtus pinigus. Dažnu atveju darbo biržos yra priverstos bylinėtis dėl lėšų išieškojimo iš bedarbių dėl sutarties nutraukimo arba netinkamo vykdymo – Lietuvos teismuose vien šiais metais nagrinėta kelios dešimtys tokių bylų³².

Kad netektų grąžinti valstybės už jų profesinius mokymus sumokėtas lėšas, kurios, kaip minėta ankstesniuose poskyriuose, siekia nuo kelių šimtų iki daugiau kaip 1 000 eurų, bedarbiai neretai išsiima individualios veiklos pažymas tam pačiam 6 mėnesių laikotarpiui³³.

³¹ Prieiga per internetą: <http://kauno.diena.lt/naujienos/kaunas/miesto-pulsas/darbo-birza-svaisto-es-milijonus-785061>;
<http://senas.etaplus.lt/darbo-birza-zmonems-padedas-ieskoti-darbo-o-gal-trukdo/>

³² Bylos Nr. 2-2340-902/2017; 2-730-847/2017; e2-827-1009/2017; 2-5257-841/2017 ir kt. Prieiga per internetą: <http://liteko.teismai.lt/viesasprendimupaieska/paieska.aspx?detali=2&bnr=&byloseilesnr=&procesinisnr=&eilnr=False&tid=&br=2&dr=&nuo=&iki=&teis=&tk=&bb=&rakt=&txt=darbo%20bir%20c5%bea&kat=&term=> [žiūrėta 2017-06-07].

³³ Prieiga per internetą: http://rekvizitai.vz.lt/imone/lietuvos_darbo_birza/atiliepipimai/ [žiūrėta 2017-06-02].

LDB ataskaitoje nurodyta, kad 2014 m. savarankišką veiklą, įsigiję verslo liudijimus iki 6 mėnesių, pradėjo 71,5 tūkst. bedarbių, 2015 m. – 78,1 tūkst., 2016 m. veiklą pagal verslo liudijimus pradėjo 85,4 tūkst. bedarbių.

Tokią situaciją galbūt galima vertinti teigiamai, tačiau gali susidaryti įspūdis, kad mokymai vyksta tik dėl pačių mokymų darbo biržai siekiant panaudoti įvairiems bedarbių užimtumo skatinimo projektams skirtas ES lėšas, o realiai sutartį su teritorine darbo birža dėl profesinių mokymų sudaręs ir kvalifikaciją ar papildomų kompetencijų įgijęs bedarbis vis tiek ne visada turi galimybę grįžti į darbo rinką. Priešingai, kartais jo padėtis dar labiau pablogėja dėl sutarties nutraukimo patiriamų išlaidų.

Pasiūlymas:

Peržiūrėti galiojantį teisinį reguliavimą ir parengti atitinkamus pakeitimus, siekiant sudaryti sąlygas bedarbiui, įgijusiam papildomą kvalifikaciją ar kompetenciją, grįžti į darbo rinką, ir sukuriant mechanizmą, apsaugantį bedarbį nuo esamos finansinės ir socialinės padėties pablogėjimo (pavyzdžiui, numatyti svarbias priežastis, kurioms esant numatytas 6 mėnesių terminas įsidarbinti pagal įgytą kvalifikaciją, gali būti pratęstas, numatant maksimalų galimą pratęsimų skaičių ir pan.).

4. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI VYKDANT BEDARBIŲ PROFESINIO MOKYMO ĮGYVENDINIMO KONTROLĘ

4.1. Nepakankamai užtikrinama profesinio mokymo teikėjų teikiamų paslaugų kontrolė

Viešojoje erdvėje ne kartą yra pasirodę duomenų, kad ne visuomet bedarbiams teikiamos kokybiškos paslaugos. Pavyzdžiui, vietoj teorinių paskaitų ar praktinių užsiėmimų projekto „Atrask save“ jaunieji dalyviai lošė kortomis, žaidė kompiuteriu, skaitė savo atsineštas knygas, kalbėjosi užsiėmimo kitais savais reikalais³⁴; logistikos vadybininko specialybės mokymų tik 40 proc. laiko sudarė paskaitos ir praktiniai užsiėmimai, kurie taip pat neturėjo nieko bendra su studijuota specialybe – būsimieji logistikos specialistai esą dirbo krovikais³⁵; lankomumo lapai užpildomi atgaline data ir pan.

Tam, kad valstybės biudžeto ar ES fondų lėšos nebūtų išleistos neracionaliai, bedarbis pasirinktų mokymo teikėją, gebantį jam suteikti kokybiškas mokymo paslaugas, svarbu užtikrinti, kad jis turėtų pakankamai laiko ir gautų visapusišką informaciją apie formaliojo ir neformaliojo mokymo paslaugų teikėją – ar teikiamos paslaugos yra kokybiškos, ar mokymo programa atitinka jo poreikius ir lūkesčius, ar buvo nustatyta pažeidimų tam tikrai profesinio mokymo įstaigai teikiant paslaugas, ar gauta anksčiau šiomis paslaugomis pasinaudojusių bedarbių nusiskundimų ir pan.

Tačiau tokios informacijos nei Lietuvos darbo biržos, nei teritorinių darbo biržų interneto tinklapiuose nėra skelbiama. TDB interneto svetainių skiltyse „Teisinė informacija“ skelbiama tik patikrinimų grafikai, neviešinama duomenų apie jų rezultatus.

Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo Nr. X-694 8 straipsnio 4 dalies 4 punkte numatyta, kad teritorinė darbo birža „*atlieka profesinio mokymo kokybės stebėseną*“.

Įsakymo Nr. A1-499 29 punkte numatyta, kad „*Darbo birža ir darbdavys, pasirašęs Trišalę mokymo sutartį, turi teisę tikrinti, kaip vykdomas mokymas pas profesinio mokymo teikėją ir (ar) praktikos atlikimo vietoje*“.

Korupcijos rizikos analizės metu nustatyta, kad siekiant užtikrinti efektyvų Lietuvos darbo biržos įgyvendinamų Europos Sąjungos struktūrinių ir kitų fondų bei programų lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimą 2017 m. vasario 7 d. direktoriaus įsakymu Nr. V-92 buvo patvirtinta Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgyvendinamų Europos Sąjungos struktūrinių ir kitų fondų bei programų lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimo tvarkos aprašas, kurio II skirsnyje aprašomas patikrų vykdymas.

³⁴ „Darbo biržos mokymai beveik už 34 mln. eurų: jauni bedarbiai pasiurpę nuo to, ką gauna“, naujienų portalas „15min“, 2017-04-07. Prieiga per internetą: <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/darbo-birzos-mokymai-beveik-uz-34-mln-euru-jauni-bedarbiai-pasiurpe-nuo-to-ka-gauna-56-779376>.

³⁵ „Darbo birža švaisto milijonus?“, naujienų portalas „Kauno diena“, 2016-12-02. Prieiga per internetą: <http://kauno.diena.lt/naujienos/kaunas/miesto-pulsas/darbo-birza-svaisto-es-milijonus-785061>.

Atsižvelgiant į tai, kad aukščiau minėtas teisės aktas įsigaliojo tik 2017 m. vasario 7 d. bei įvertinus tai, kad nuo 2017 m. liepos 1 d. turi įsigalioti naujas Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymas, planuojama, kad veiksmingesnis ADRP priemonių patikrų kontrolės mechanizmas bus parengtas ir patvirtintas įsigaliojus naujos redakcijos Užimtumo įstatymui, kuriame numatyta sukurti efektyvesnę aktyvios darbo rinkos politikos priemonių taikymo modelį, naujas aktyvios darbo rinkos politikos priemones, praplėsti bedarbių mokymosi ir praktikos darbo vietoje galimybes, mažinti nelegalaus darbo riziką ir kt.

Šiuo metu darbo biržos vadovaujasi aukščiau minėtu aprašu, kuris, pažymėtina, nėra labai detalus ir nustato tik pagrindines patikrų gaires³⁶, bei dvišalėje ar trišalėje mokymo sutartyse numatyta teise tikrinti kaip įgyvendinamas profesinis mokymas pas profesinio mokymo teikėją ir (ar) praktikos atlikimo vietoje.

Analizės metu nustatyta, kad teritorinės darbo biržos atliekami formaliojo ir neformaliojo mokymo teikėjų tiek Užimtumo fondo, tiek ES fondų lėšomis finansuojamus projektus patikrinimai daugiausiai yra formalūs ir vykdomi per retai, todėl nesudaro sąlygų tinkamai piktnaudžiavimo, pažeidimų, nesąžiningų mokinių ar mokymo teikėjų veiksmų prevencijai.

Lietuvos darbo biržai ir teritorinėms darbo biržoms vykdam formalią ir neformalią mokymo paslaugų teikėjų priežiūrą nustatyti šie korupcijos rizikos veiksniai:

4.1.1. Ne visos teritorinės darbo biržos turi patvirtintus formaliojo ir neformaliojo mokymo teikėjų patikrinimų atlikimo tvarkos aprašus

Korupcijos rizikos analizės metu nustatyta, kad analizuojamu 2014–2016 m. laikotarpiu 4 teritorinės darbo biržos – Alytaus, Panevėžio, Šiaulių ir Vilniaus – neturi išsamaus profesinio mokymo priemonės patikrinimų atlikimo tvarkos aprašo (toliau – Patikrinimų tvarkos aprašas).

Alytaus TDB specialistai, vykdydami profesinio mokymo priemonės priežiūrą, vadovavosi Alytaus teritorinės darbo biržos direktoriaus 2014 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. V-84 „Dėl patikrinimų profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo vietoje“. Šiuo įsakymu buvo patvirtintas Patikrinimų profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo vietoje 2014 m. grafikas, Patikrinimo profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo vietoje atlikimo lapo forma bei paskirti atsakingi valstybės tarnautojai, galintys vykdyti patikrinimus pas profesinio mokymo teikėjus.

Šiaulių TDB, atlikdami patikrinimus, vertinamu laikotarpiu vadovavosi Šiaulių teritorinės darbo biržos direktoriaus 2013 m. gegužės 9 d. įsakymu Nr. V-126 „Dėl 2013 m. aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo“. Šio įsakymo 2.1.6 punkte numatyta „*vykdyti profesinio mokymo, darbo įgūdžių rėmimo, įdarbinimo subsidijuojant, darbo rotacijos priemonių, finansuojamų Užimtumo fondo lėšomis, patikras pagal šiuo įsakymu patvirtintas formas bei*

³⁶ Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/c357bf70ef8711e692c5977c7316c9b5> [žiūrėta 2017-06-06]

patvirtintus priemonių patikrų grafikus, apibendrintas priemonių patikras už ketvirtį pateikti iki sekančio ketvirčio pirmo mėnesio 10 d.“

Panevėžio ir Vilniaus TDB nenurodė, kokiais teisės aktais vadovaudamiesi analizuojamu laikotarpiu vykdė mokymo teikėjų patikrinimus.

Pasiūlymas:

Peržiūrėti ir patikslinti, neturint – parengti ir patvirtinti profesinio mokymo teikėjų Patikrinimų tvarkos aprašą, kuriame būtų detalčiai nurodyta tikrintinų subjektų atrankos kriterijai, planinių ir neplaninių patikrinimų grafikų sudarymo tvarka, už patikrinimus ir jų kontrolę atsakingi asmenys, patikras atliekančių TDB darbuotojų teisės ir pareigos, nustatytų pažeidimų pašalinimo kontrolės procedūros ir stebėsenos mechanizmai, kt.

4.1.2. Patikrinimų tvarkos aprašuose nustatyti skirtingi patikros reikalavimai

Išanalizavus teritorinių darbo biržų Patikrinimų tvarkos aprašus, nustatyta, kad juose numatytos profesinio mokymo paslaugų teikėjų patikrinimų sąlygos ir reikalavimai nėra pakankamai vienodi.

Analizės metu nustatyta, kad skiriasi laiko tarpas, per kurį numatytas tikrinti subjektas privalo būti informuojamas apie patikrinimą.

Pavyzdžiui, Utenos TDB direktoriaus 2014 m. spalio 20 d. įsakymu Nr. V-1328 patvirtinto Patikrinimų tvarkos aprašo 17 punkte nustatyta, kad apie planinį patikrinimą profesinio mokymo paslaugų teikėjas privalo būti informuojamas likus ne mažiau kaip 5 darbo dienoms. Minėto aprašo 18.1 punkte nurodyta, kad iš anksto apie „*Utenos TDB veiksmus profesinio mokymo paslaugų teikėjas gali būti neinformuojamas, jeigu toks pranešimas gali pakenkti veiksmingai atlikti neplaninį patikrinimą*“; 18.2 punkte – kad „*Utenos TDB direktoriui priėmus sprendimą atlikti neplaninį patikrinimą, priklausomai nuo nustatytų neplaninio patikrinimo atlikimo terminų, bet ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas, jeigu nėra šio aprašo 18.1 punkte nurodytos sąlygos, profesinio mokymo paslaugų teikėjas apie būsimą patikrinimą informuojamas faksu arba elektroniniu paštu*“.

Kauno TDB direktoriaus 2014 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. V-120 patvirtinto Patikrinimų tvarkos aprašo 21 punkte nustatyta, kad apie planinį patikrinimą profesinio mokymo paslaugų teikėjas privalo būti informuojamas likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų, o 24 punkte numatyta, kad „*atliekant neplaninį patikrinimą iš anksto apie Kauno TDB veiksmus mokymo teikėjas gali būti neinformuojamas, jeigu toks pranešimas gali pakenkti jį veiksmingai atlikti*“.

Pažymėtina, kad TDB tarnautojams palikta plati diskrecija spręsti, kokiais atvejais planuojamas subjektas bus informuojamas apie neplaninį patikrinimą, kokiais – nebus, vertintina kaip korupcijos rizikos veiksnys. Tokia situacija gali sudaryti sąlygas piktnaudžiauti. Tarkime, TDB gavus informacijos apie teikiamas nekokybiškas profesinio mokymo paslaugas ar mokymo

programos lankomumo neužtikrinimą, priėmus sprendimą dėl neplaninio patikrinimo atlikimo ir informavus apie tai mokymo teikėją, labai abejotina, kad bus užfiksuota rimtesnių pažeidimų kaip, pavyzdžiui, Kauno TDB 2016 m. II pusmetį atlikto neplaninio patikrinimo metu, kurio metu mokymo teikėjas negalėjo pateikti tikslios informacijos apie mokymo dalyvių lankomumą – žiniaraščiai buvo pildomi patikrinimo metu. Tąkart nustatyta, kad apdailininkų mokymo programos užsiėmimuose nedalyvavo 21 Kauno TDB nukreiptas asmuo.

Pasiūlymas:

Efektyvesnei kontrolei užtikrinti ir tikimybei, kad tikrintinas subjektas patikrinimo metu pateiks tikrovės neatitinkančius duomenis, sumažinti, Patikrinimų tvarkos aprašuose siūloma numatyti aiškesnius ir tikslesnius kriterijus, kokiais atvejais profesinio mokymo paslaugų teikėjas turi būti informuojamas apie neplaninį patikrinimą. Siekiant kuo objektyvesnių neplaninės patikros rezultatų daugumoje atvejų subjektas neturėtų būti perspėjamas apie neplaninį patikrinimą.

4.1.3. Nepakankamai vienoda teritorinių darbo biržų atliekamų planinių ir neplaninių patikrinimų atlikimo tvarka

Atliekant TDB pateiktų dokumentų analizę, nustatyta, kad Patikrinimo tvarkos aprašuose neretai skiriasi ir planinių bei neplaninių patikrinimų trukmė.

Telšių TDB direktoriaus 2014 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. V-163 patvirtinto Profesinio mokymo patikrų atlikimo tvarkos aprašo 23 punkte numatyta, kad profesinio mokymo teikėjo patikrinimo trukmė priklauso nuo faktinių patikrinimo eigos aplinkybių, „bet negali būti ilgesnė, nei 3 darbo dienos, atliekant planinį patikrinimą; 1 mėnuo, atliekant neplaninį patikrinimą“.

Kauno TDB direktoriaus 2014 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. V-120 patvirtinto Patikrinimų tvarkos aprašo 27 punkte ir Marijampolės teritorinės darbo biržos direktoriaus 2014 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. V-279 patvirtinto Patikrinimų tvarkos aprašo 21 punkte numatyta, kad mokymo teikėjo patikrinimo trukmė *negali būti ilgesnė, nei 1 darbo diena* – ši nuostata taikoma tiek planiniams, tiek neplaniniams patikrinimams.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, kad 1 darbo dienos trukmė nėra pakankama išsamiam planiniam ar neplaniniam patikrinimui kokybiškai atlikti.

Klaipėdos ir Tauragės TDB patvirtintuose Patikrinimų tvarkos aprašuose bendra patikrinimų atlikimo trukmė nėra detalizuota, nurodant, kad jei patikrinimą atliekantiems valstybės tarnautojams dėl objektyvių priežasčių nepavyksta atlikti patikrinimo per atitinkamos TDB direktoriaus sprendime nustatytą patikrinimo terminą, patikrinimą atliekantys valstybės tarnautojai privalo kreiptis į TDB direktorių, pateikdami jam argumentuotą prašymą pratęsti patikrinimo atlikimo terminą ir (ar) skirti papildomų valstybės tarnautojų patikrinimui atlikti.

Tokia situacija vertintina kaip per plati TDB vadovo diskrecija spręsti dėl planuojamo patikrinimo terminų.

Pasiūlymas:

Rekomenduojama Patikrinimo tvarkos aprašuose detalizuoti bendrus planinių ir neplaninių patikrų atlikimo terminus, kurie, atsižvelgiant į aplinkybes, galėtų būti keičiami atskiru TDB direktoriaus įsakymu.

4.1.4. Patikrinimų metu naudojami skirtingi klausimynai

Analizės metu nustatyta, kad teritorinių darbo biržų darbuotojai, atlikdami profesinio mokymo paslaugų teikėjų patikrinimus vietoje, vadovaujasi skirtingų formų patikrinimo mokymo įstaigoje atlikimo lapais / aktais / klausimynais (toliau – Patikrinimo lapas).

Telšių TDB direktoriaus 2014 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. V-163 atskirai patvirtinti neplaninio ir planinio patikrinimų atlikimo įforminimo dokumentai.

Profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo vietoje neplaninio patikrinimo akte (toliau – Patikrinimo aktas) turi būti nurodoma: *neplaninį patikrinimą atliekantys TDB valstybės tarnautojai; neplaninio patikrinimo pagrindas; neplaninio patikrinimo tikslas; neplaninio patikrinimo pradžios ir pabaigos datos; bendra informacija apie tikrinamą profesinio mokymo paslaugų teikėją ir vykdomą mokymo programą; ankstesnio patikrinimo data ir nustatyti pažeidimai; nurodomi tikrinimo metu nagrinėti ir vertinti dokumentai; pateikiamos neplaninio patikrinimo išvados, nurodant konkrečius nustatytus pažeidimus ir teisės aktus, kurių nuostatos pažeistos; nurodomas terminas, per kurį mokymo teikėjas turi pašalinti nustatytą pažeidimą; nurodomos priemonės, kurių turi imtis mokymo paslaugų teikėjas, siekdamas pašalinti nustatytą pažeidimą; išvados ir rekomendacijos profesinio mokymo paslaugų teikėjui, papildomos pastabos.*

Tokios pat formos Patikrinimo aktą neplaninių patikrinimų metu naudoja ir Klaipėdos, Utenos bei Tauragės TDB darbuotojai.

Planinio patikrinimo profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo vietoje atlikimo lape nurodoma *bendri duomenys apie patikrą: patikrinimo atlikimo priežastis; patikrinimą atlikę TDB darbuotojai; patikrinime dalyvavęs profesinio mokymo teikėjas; patikrinimo vietoje atlikimo data ir vieta; duomenys apie profesinio mokymo teikėją; duomenys apie mokymo programą; mokymo pradžią ir pabaigą*, bei pateikiamas 8 klausimų klausimynas: 1. „Ar profesinio mokymo dalyvių dokumentai (mokymo sutartys, mokymo kuponai, trišalės praktinio mokymo sutartys) atitinka teises aktų reikalavimus ir yra saugomi?“, 2. „Ar mokymo sutarties kopija pateikta Darbo biržai per 3 darbo dienas nuo jos pasirašymo?“, 3. „Ar sudaryta trišalė praktinio mokymo sutartis?“, 4. „Ar praktinis mokymas Trišalės profesinio mokymo ir įdarbinimo sutarties atveju

vyksta pas darbdavį, numatytą sutartyje?“, 5. „Ar patikrinimo metu lankomumo žurnale tinkamai užpildytas profesinio mokymo priemonės dalyvių lankomumas?“, 6. „Ar mokymo įstaiga stebi, vertina mokinio lankomumą (nelankymą be svarbios priežasties 6 dienas iš eilės ir daugiau kaip 20 proc. mokymo sutartyje numatytos mokymo trukmės be pateisinamos priežasties)?“, 7. „Ar Darbo biržai per 3 darbo dienas informuota apie mokymo sutarties nutraukimą?“, 8. „Ar patikrinimo metu gauta dalyvių nusiskundimų dėl profesinio mokymo organizavimo (pas mokymo teikėją ir (ar) pas darbdavį)?“. Patikrinimo lapo pabaigoje nurodomos patikrinimo išvados.

Kitos TDB patvirtinusios visiems patikrinimams bendrą dokumentą – patikrinimo profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo vietoje atlikimo lapus. Šių dokumentų forma yra labai panaši į Telšių TDB Patikrinimo lapą, tik svyruoja pateikiamų klausimų klausimyne skaičius – nuo 6 iki 8.

STT nuomone, skaidresniam vertinimui ir objektyvesniems patikrinimo rezultatams užtikrinti, klausimynai turėtų būti kuo detalesni, išsamesni ir vienodos formos.

Pasiūlymas:

Teritorinėms darbo biržoms rekomenduojama patikslinti ir suvienodinti patikros metu naudojamus klausimynus.

4.1.5. Taikomos skirtingos poveikio priemonės už nustatytus pažeidimus

Išanalizavus TDB pateiktus Patikrinimų tvarkos aprašus nustatyta, kad juose nustatyti skirtingi poveikio priemonių taikymo kriterijai.

Utenos, Klaipėdos, Tauragės TDB Patikrinimų tvarkos apraše nurodyta, kad „Patikros objektui nepateikus pažeidimų (neatitikimų) pašalinimą įrodančių dokumentų per patikrinimo akte nurodytą terminą, valstybės tarnautojas, atlikęs patikrą, tarnybiniu pranešimu informuoja apie tai TDB direktorių“.

Kauno TDB Patikrinimo tvarkos aprašo VI skyriuje „Poveikio priemonių taikymas“ nurodyta, kad „Mokymo teikėjui nepateikus pažeidimų (neatitikimų) pašalinimą įrodančių dokumentų per patikrinimo lape nurodytą terminą, Kauno TDB specialistai atlikę patikrinimą, tarnybiniu pranešimu informuoja apie tai skyriaus vedėją, kuris vertina gautą informaciją, ir teikia ją Kauno TDB direktoriui. Siekiant užtikrinti, kad patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai buvo pašalinti, Kauno TDB direktoriaus sprendimu gali būti atliekamas neplaninis patikrinimas šio Tvarkos aprašo 17.4 punkto pagrindu: neplaninio patikrinimo metu nustatčius, kad Mokymo teikėjas nepašalino nustatytų pažeidimų, Kauno TDB direktoriaus sprendimu informacija apie atliktus Mokymo teikėjo patikrinimus ir nustatytus bei nepašalintus pažeidimus siunčiama Lietuvos darbo biržai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos“.

Marijampolės TDB Patikrinimo tvarkos aprašo VI skyrius „Poveikio priemonių taikymas“ dar papildytas nuostata, kad *„Patikrinimo metu nustatčius profesinio mokymo priemonės įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus (neatitikimus) ir kai mokymo paslaugų teikėjas nevykdo TDB direktoriaus sprendime ar patikrinimo lape nurodyto įpareigojimo ištaisyti nustatytus pažeidimus (neatitikimus) per nurodytą terminą, visi klausimai sprendžiami vadovaujantis Profesinio mokymo kupono 2.4. punktu“³⁷.*

Telšių TDB Patikrinimo tvarkos apraše dar detaliau reglamentuotos poveikio priemonės už nustatytų pažeidimų nepašalinimą. Numatyta, kad *„TDB direktorius supažindinamas su neplaninio patikrinimo aktu bei išvadomis, rekomendacijomis, rastais pažeidimais ir terminais jiems ištaisyti, kai nustatytus pažeidimus (neatitikimus) dar galima ištaisyti. Profesinio mokymo teikėjui nepateikus pažeidimų (neatitikimų) pašalinimą įrodančių dokumentų per patikrinimo akte nurodytą terminą, Užimtumo rėmimo skyriaus (toliau – URS) darbuotojas, atlikęs patikrinimą, informuoja URS skyriaus vedėją ir tarnybiniu pranešimu praneša apie tai TDB direktoriui. Apie patikrinimo profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo vietoje atlikimo lape nurodytų pažeidimų (neatitikimų) pašalinimą profesinio mokymo teikėjas privalo pranešti TDB per patikrinimo lape nurodytą terminą, pateikdamas pažeidimų (neatitikimų) pašalinimą įrodančius dokumentus. Profesinio mokymo teikėjui nepateikus pažeidimų (neatitikimų) pašalinimą įrodančių dokumentų per nurodytą terminą, URS vedėjas, tarnybiniu pranešimu informuoja apie tai TDB direktorių. Pašalinus nustatytus pažeidimus (neatitikimus) nurodytus neplaninio patikrinimo aktuose ar patikrinimo profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo vietoje atlikimo lapuose nustatytais terminais, poveikio priemonės netaikomos.*

Siekiant patikrinti, ar planinio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai buvo pašalinti, TDB direktoriaus sprendimu (viza ant patikrinimo akto ir įsakymu) gali būti atliekamas neplaninis (grįžtamasis) profesinio mokymo teikėjo patikrinimas šio aprašo 13.3 punkto pagrindu. Patikrinimo metu nustatčius Užimtumo rėmimo įstatymo ir sutarčių pažeidimus (neatitikimus), ir kai profesinio mokymo teikėjas nevykdo patikrinimo akte ar patikrinimo lape nurodyto įpareigojimo ištaisyti nustatytus pažeidimus (neatitikimus) per nurodytą terminą, subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas ir sutartis nutraukiama, sprendimai dėl nutraukimo priimami tik TDB direktoriaus sprendimu ir suderinus vyriausiajam specialistui (teisininkui).

Patikrinimo metu nustatčius, kad profesinio mokymo priemonės įgyvendina nepažeidžiant įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir tinkamai vykdo sutartinius įsipareigojimus, tačiau pastebėjus ir įvertinus galimą riziką teisės aktų pažeidimams

³⁷ „2.4. Profesinis mokymas įgyvendinamas ir visi su juo susiję atsiskaitymai vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymu ir Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. A1-499 „Dėl Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatytais sąlygomis ir tvarka“. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.0FD379FA7FA7/FfJIArwzCh> [žiūrėta 2017-05-24].

(neatitikimams), URS darbuotojai atlikę patikrinimą per 3 darbo dienas apie tai raštu informuoja profesinio mokymo teikėją.

Jei URS darbuotojai, atlikę patikrinimą, įtaria, kad profesinio mokymo teikėjo pažeidimai turi nusikalstamos veikos požymių arba galimai susiję su kitų nei priemonės įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimais, praneša apie tai URS vedėjui, suderinus su vyriausioju specialistu (teisininku) per 2 darbo dienas informuoja Valstybės darbo inspekciją³⁸.

STT nuomone, išsamesnis poveikio priemonių taikymo reglamentavimas prisidėtų prie korupcijos rizikos mažinimo.

Pasiūlymai:

Teritorinėms darbo biržoms patikslinti Patikrinimų tvarkos aprašus, išsamiai nustatant juose panašias poveikio priemones už nustatytų pažeidimų nepašalinimą ar netinkamą pašalinimą per TDB darbuotojų nustatytą laiko tarpą.

4.1.6. Patikrinimai vykdomi per retai, tikrintinų subjektų atranka – ne visada aiški

a) Korupcijos rizikos analizės metu nustatyta, kad Alytaus teritorinė darbo birža, aptarnaujanti Alytaus miesto, Alytaus rajono, Druskininkų, Lazdijų ir Varėnos rajonus, 2014–2016 m. laikotarpiu atliko tik 6 mokymo teikėjų patikrinimus iš bemaž 20 šiame regione veikiančių formaliojo ir neformaliojo mokymo teikėjų.

Visi atlikti patikrinimai buvo planiniai ir įvykdyti pagal Alytaus teritorinės darbo biržos direktoriaus 2014 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. V-84 patvirtintą „Patikrinimų profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo vietoje 2014 m. grafiką“. Buvo patikrinti 5 neformaliojo mokymo – VšĮ „Alytaus profesinio rengimo centras“ (2014-05-20), VšĮ „Profesijų spektras“ (2014-05-22), UAB „EDBAZ“ (2014-08-21), VšĮ „Vilniaus Žirmūnų darbo rinkos mokymo centro Druskininkų filialas“ (2014-08-21), Alytaus kolegija (2014-10-16) ir 1 formaliojo mokymo teikėjas UAB „Prizmė“ (2014-06-18)³⁸.

Visus patikrinimus atliko tie patys asmenys – Alytaus TDB Užimtumo rėmimo skyriaus vedėja ir to paties skyriaus vyriausioji specialistė.

b) Panaši situacija ir Marijampolės TDB – visus patikrinimus, kurie buvo planiniai, atliko ta pati TDB darbuotoja, Užimtumo rėmimo skyriaus vyriausioji specialistė.

Pažymėtina, kad Marijampolės TDB Patikrinimo tvarkos aprašo 11 punkte numatyta, kad „Mokymo paslaugų teikėjų, kurie randasi Marijampolės, Vilkaviškio ir Šakių savivaldybių teritorijose ir su kuriais pasirašyti Profesinio mokymo kuponai, planiniai patikrinimai atliekami ne

³⁸ Pažymėtina, kad iš patikrintų šešių viešųjų įstaigų ir uždarytų akcinių bendrovių dviem vadovauja situoktiniai (UAB „EDBAZ“ ir VšĮ „Profesijų spektras“), dar vienai, UAB „Prizmė“, – asmuo su tokia pat pavarde, kaip minėtų situoktinių.

rečiau kaip 1 kartą per pusmetį“, 12 punkte – *„Kitų mokymo paslaugų teikėjų, su kuriais pasirašyti Profesinio mokymo kuponai, planiniai patikrinimai atliekami esant poreikiui.“*

Išanalizavus mokymo įstaigų, įgyvendinančių profesinį mokymą, patikros planus 2014 m. (patikrinimų grafikai sudaryti ketvirčiais – aut. past.) ir patikrinimų ataskaitas, nustatyta, kad, pavyzdžiui, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ ir VšĮ „Profesijų spektras“ buvo tikrinami kas ketvirtį, 4 kartus per metus.

Iš viso 2014 m. Marijampolės TDB atliko 12 patikrinimų, 2015 m. – 11, 2016 m. – 8.

c) Kauno TDB, siekdama išsiaiškinti iš Užimtumo fondo finansuojamos profesinio mokymo paslaugos kokybę, į profesinio mokymo priemonę nukreiptų asmenų lankomumą ir kt., 2014 m. nusimatė *„vidutiniškai per mėnesį atlikti ne mažiau kaip 5 % patikrinimų, atsižvelgiant į praėjusio mėnesio paskutinį dieną profesinį mokymą vykdžiusių mokymo įstaigų skaičių“*.

STT pateiktoje patikrinimų ataskaitoje už 2014 m. Kauno TDB nurodė, kad iš viso šiuo laikotarpiu Kauno TDB skyriai atliko 36 planinius profesinio mokymo teikėjų patikrinimus.

Pagal Kauno TDB direktoriaus 2015 m. sausio 5 d. įsakymu Nr. V-2 patvirtintus Profesinio mokymo priemonės 2015 m. patikrinimų, kuriuos turėjo atlikti Kauno TDB Užimtumo rėmimo ir Darbo išteklių skyriai, taip pat Kauno miesto, Kauno rajono, Jonavos, Kaišiadorių, Kėdainių, Prienų, Raseinių, skyriai, planus 2015 m. buvo atlikti 80 planinių ir 1 neplaninis, 2016 m. – 58 planiniai ir 5 neplaniniai profesinio mokymo priemonių, finansuojamų iš Užimtumo fondo ir Kauno TDB įgyvendinamų ESF projektų lėšų, profesinio mokymo paslaugų teikėjų patikrinimai. Dažniausi neplaninių patikrinimų metu užfiksuoti pažeidimai buvo netinkamas dalyvių lankomumo užtikrinimas ir neteisingas žiniaraščių pildymas; nepakankamas mokymo vadovų kontaktavimas su darbdaviais ir praktiką atliekančiais mokymo dalyviais.

d) Klaipėdos TDB pateikė 2014 m. patikrinimų planus, kuriuose numatyta patikrinti 24 profesinio mokymo paslaugų teikėjus, tačiau nėra gauta duomenų apie šių planų įgyvendinimą. 2015 m. Klaipėdos TDB darbuotojai³⁹ atliko 38 planines ir 5 neplanines profesinio mokymo teikėjų, įgyvendinančių profesinį mokymą, patikras; 2016 m. – 70 planinius patikrinimus.

e) Panevėžio TDB pateiktų patikrinimo planų ir jų įgyvendinimo ataskaitų duomenimis, 2014 m. suplanuota ir patikrinta 11, 2015 m. – 10, 2016 m. – 8 profesinio mokymo teikėjai. Pažeidimų nenustatyta. Visus planinius patikrinimus atliko ta pati TDB tarnautoja.

f) Šiaulių TDB atskirai pateikė iš Užimtumo fondo ir ES fondų lėšomis finansuojamų projektų profesinio mokymo teikėjų patikrų ataskaitas. Be tokių duomenų, kaip patikrinimo data, dvišalės ar trišalės sutarties numeris, mokymo programos pavadinimas, nustatyti trūkumai ir išvados, nurodomas ir žmonių skaičius praktikoje bei patikros metu besimokančiųjų skaičius. 2014

³⁹ Patikrinimus atliko 4 TDB specialistai.

m. atlikti 5 patikrinimai mokymo programų, finansuojamų Užimtumo fondo lėšomis. 2015 m. įvykdyta 31, 2016 m. – 35 patikros mokymo programų, finansuojamų ES lėšomis.

g) Tauragės TDB 2017 m. gegužės 16 d. rašte Nr. SD-1415 „Dėl informacijos pateikimo“ nurodė nerengianti patikrinimų ataskaitų, nors Patikrinimų tvarkos aprašo 35 punkte numatyta jas rengti kas ketvirtį, iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 15 dienos, nurodant atliktų patikrinimų skaičių, pobūdį, teisės aktų ir profesinio mokymo teikėjų priimtų sutartinių įsipareigojimų vykdymą (nevykdymą), priežastis, taikytas poveikio priemones, dažniausiai pažeidžiamas teisės aktų nuostatas.

Duomenų apie 2014 m. atliktus patikrinimus nėra pateikta. Ankstesnėje pastraipoje minėtame rašte Tauragės TDB nurodė, kad „2014 m. profesinio mokymo patikros buvo vykdomos remiantis Tauragės TDB direktoriaus 2011 m. sausio 26 d. įsakymu Nr. V-33 patvirtintu Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo vietose patikrų tvarkos aprašu, LDB direktoriaus ESF projektų įgyvendinimo įsakymais pildant patvirtintas projektų profesinio mokymo priemonės patikrų formas“.

Taip pat nėra gauta duomenų apie 2015 ir 2016 m. patikras – pateiktuose patikrinimo planuose numatyta buvo patikrinti po 12 profesinio mokymo teikėjų.

h) Pateiktoje 2017 m. gegužės 16 d. Nr. VDD-744 profesinio mokymo patikrinimų ataskaitoje už 2014–2016 m. Telšių TDB nurodė, kad 2014 m. planine tvarka buvo patikrinti 4, 2015 m. – 8, 2016 m. – 7 profesinio mokymo teikėjai. Nurodyta, kad pažeidimų nustatyta nebuvo, tačiau išsamesnių duomenų nepateikta.

i) Utenos TDB nurodė, kad per 2014 m. buvo atliktos 256 patikros. Tačiau iš jų – tik 4 profesinio mokymo teikėjai, likę – pagal kitas remiamojo įdarbinimo priemones (įdarbinimas subsidijuojant, darbo įgūdžių įgijimo rėmimas, viešieji darbai, savarankiško užimtumo rėmimas ir kt.).

2015 m. atlikta 16, 2016 m. – 8 profesinio mokymo teikėjų patikros pagal ES lėšomis finansuojamų projektų priemones.

j) Vilniaus TDB pagal direktoriaus kas mėnesį tvirtinamus Mokymo įstaigų, kuriose vykdomas bedarbių ir išpėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinis mokymas, planinių patikrinimų grafikus, 2014 m. atliko 30 planinių patikrų 12 profesinio mokymo įstaigų. Trijų patikrinimų metu buvo nustatyta pažeidimų: nebuvo sudarytos Trišalės praktinio mokymo sutartys, vėlavimas pateikti reikalingus dokumentus apmokėjimui, informacijos apie profesinio mokymo dalyvių nelankymą ar mokymo nutraukimą teikimą TDB darbuotojams ne laiku.

2015 m. buvo atliktos 62 planinės patikros 17 profesinio mokymo įstaigų, pažeidimų nustatyta nebuvo.

2016 m. atliktos 85 patikros 23 profesinio mokymo įstaigose. Tarp jų atlikti 3 neplaniniai patikrinimai: gavus neoficialios informacijos apie prastą siuvėjų mokymų organizavimo kokybę; gavus mokymo dalyvės aukštojoje vadybos mokykloje žodinį nusiskundimą dėl mokymo organizavimo ir kokybės; gavus buitinių paslaugų mokymo dalyvės nusiskundimus dėl mokymo kokybės. Mokymo teikėjams pateiktos rekomendacijos.

Pasiūlymai:

1. Siekiant išvengti bet kokių nesąžiningų susitarimų ar piktnaudžiavimo, Patikrinimo tvarkos aprašuose numatyti, kad tuose pačiuose subjektuose patikrinimus atliktų skirtingi tos pačios arba kitos TDB specialistai – pavyzdžiui, galėtų būti taikoma TDB darbuotojų rotacija.

2. Užtikrinti, kad visi mokymo teikėjai, su kuriais sudarytos sutartys, būtų patikrinami tam tikru reguliarumu, priklausomai nuo sudarytų sutarčių skaičiaus.

3. Užtikrinti, kad patikrinimų ataskaitose detaliai atsispindėtų duomenys apie atliktus patikrinimus, patikrinimo trukmę, rezultatus, nustatytus pažeidimus, pakartotinus patikrinimus, juos atlikusių darbuotojų duomenys, mokymo programoje dalyvaujančių asmenų skaičius ir kiti aktualūs duomenys.

4. Teritorinių darbo biržų interneto svetainėse viešinti Patikrinimų tvarkos aprašą, patikrinimų planus bei skelbti įvykdytų patikrų ataskaitas.

5. Lietuvos darbo biržai užtikrinti, kad teritorinės darbo biržos tinkamai vykdytų profesinio mokymo teikėjų kontrolę.

5. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI VYKDANT VIDAUS KONTROLĘ

5.1. Nepakankama viešųjų ir privačių interesų konfliktų išvengimo užtikrinimo ir kontrolės tvarka

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo Nr. VIII-371 (toliau – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas) 4 straipsnio nuostatomis, „*Valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo, taip pat asmuo, pretenduojantis į pareigas valstybinėje tarnyboje, privalo deklaruoti privačius interesus šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pateikdamas privačių interesų deklaraciją (toliau – deklaracija). Šio įstatymo nuostatos dėl privačių interesų deklaravimo taip pat taikomos politinių partijų pirmininkams ir jų pavaduotojams, valstybės politikų visuomeniniams konsultantams, padėjėjams, patarėjams, ministerijų kolegijų nariams, Privalomojo sveikatos draudimo tarybos nariams, taip pat gydytojams, odontologams ir farmacijos specialistams, dirbantiems biudžetinėse ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, valstybės ir savivaldybių įmonėse bei įmonėse, kurių akcijos, suteikiančios daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei, turinčiose asmens sveikatos priežiūros ar vaistinės veiklos licenciją“.*

Taigi, Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatose įvardinti SADM ir LDB valstybės tarnautojai privalo deklaruoti privačius interesus aukščiau minėto įstatymo ir kitų susijusių teisės aktų nustatyta tvarka pateikdami privačių interesų deklaraciją.

Analizės metu nustatyta, kad SADM nėra patvirtintos viešųjų ir privačių interesų konfliktų išvengimo užtikrinimo ir kontrolės tvarkos, nėra tinkamai kontroliuojama, kaip valstybės tarnautojai laikosi Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų.

Pavyzdžiui, SADM Darbo departamento vyriausiasis patarėjas, kuruojantis LDB veiklą, kurio sūnus dirba vieno iš LDB skyrių vedėju, yra deklaravęs viešuosius ir privačius interesus,

tačiau jo deklaracija nėra paskelbta viešai⁴⁰ Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) interneto tinklalapyje⁴¹.

SADM Socialinio draudimo skyriaus vedėjas yra pateikęs viešųjų ir privačių interesų deklaraciją VTEK ir ji yra viešai prieinama⁴², tačiau joje paminėti ne visi su juo giminytės ryšiais susiję asmenys, dirbantys SADM.

SADM Viešųjų pirkimų ir turto skyriaus vedėja taip pat nėra deklaravusi ryšių su šioje ministerijoje dirbančiu giminaičiu⁴³.

Panaši situacija ir LDB, kuri taip pat nėra patvirtinusi viešųjų ir privačių interesų konfliktų išvengimo užtikrinimo ir kontrolės tvarkos. Pavyzdžiui, LDB Vilniaus teritorinės darbo biržos Šalčininkų skyriaus vedėja nėra deklaravusi ryšių su taip pat darbo biržoje dirbančia dukterimi⁴⁴.

Korupcijos rizikos analizės metu nustatyta, kad SADM dirba mažiausiai trys sutuoktinių poros bei apie dešimt kitais giminytės ryšiais susijusių asmenų. Tokia pat situacija yra darbo biržose – tiek Lietuvos darbo biržoje, tiek visose dešimtyje TDB dirba artimesniais ar tolimesniais giminytės ryšiais susijusių asmenų. Tačiau nei šie ryšiai, nei galimai ryšiai su kitais juridiniais asmenimis, nėra viešai deklaruoti. Nesant patvirtintos ir įgyvendinamos interesų konfliktų prevencijos tvarkos, nėra užtikrinama kontrolė, kaip valstybės tarnautojai laikosi Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų.

Tokia situacija vertintina kaip korupcijos rizikos veiksnys.

Pasiūlymai:

1. Atsižvelgiant į Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatas, SADM ir LDB vadovams įpareigoti to nepadariusius valstybės tarnautojus deklaruoti viešuosius ir privačius interesus šiame įstatyme numatyta tvarka.

2. SADM sukurti ir užtikrinti tinkamą viešųjų ir privačių interesų konfliktų prevencijos sistemos funkcionavimą, nustatyti galimus interesų konfliktus ir numatyti priemones, mechanizmus, procedūras jų išvengti, paskirti už interesų konfliktų prevenciją atsakingus asmenis, nustatyti privačių interesų deklaravimo ir, iškilus viešųjų ir privačių interesų konfliktui, nusišalinimo arba

⁴⁰ Remiantis Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 10 str., valstybės politikų, valstybės pareigūnų, teisėjų, valstybės ir savivaldybių institucijų vadovų ir jų pavaduotojų, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų, valstybės tarnautojų, einančių institucijų ar įstaigų struktūrinių padalinių vadovų ir jų pavaduotojų pareigas, valstybės ir savivaldybių įmonių, biudžetinių įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų, viešųjų įstaigų ir asociacijų, kurios gauna lėšų iš Lietuvos valstybės ar savivaldybių biudžetų ir fondų, vadovų ir jų pavaduotojų, Lietuvos banko darbuotojų, turinčių viešojo administravimo įgaliojimus <...>, akcinių bendrovių ir uždarytųjų akcinių bendrovių, kurių akcijos, suteikiančios daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei, vadovų ir jų pavaduotojų, politinių partijų pirmininkų ir jų pavaduotojų, valstybės politikų visuomeninių konsultantų, padėjėjų, patarėjų, ministerijų kolegijų narių, Privalomojo sveikatos draudimo tarybos narių, taip pat gydytojų, odontologų ir farmacijos specialistų, dirbančių biudžetinėse ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, valstybės ir savivaldybių įmonėse bei įmonėse, kurių akcijos, suteikiančios daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei, turinčiose asmens sveikatos priežiūros ar vaistinės veiklos licenciją (išskyrus asmenų, kurių duomenys įstatymų nustatyta tvarka yra įslaptinti ir (arba) kurie vykdo žvalgybą, kontržvalgybą arba kriminalinę žvalgybą), deklaracijų duomenys yra vieši ir VTEK nustatyta tvarka skelbiami VTEK interneto svetainėje.

⁴¹ Prieiga per internetą: <http://vtek.lt/index.php/deklaravimas> [žiūrėta 2017-05-19]

⁴² Prieiga per internetą: http://vtek.lt/paieska/id001/paieska.php?dekl_jkodas=&dekl_vardas=vaidotas&dekl_pavarde=Kalinauskas&rasti=Surasti [žiūrėta 2017-06-21]

⁴³ Prieiga per internetą:

http://vtek.lt/paieska/id001/paieska.php?dekl_jkodas=&dekl_vardas=akvil%C4%97+&dekl_pavarde=razumien%C4%97&rasti=Surasti [žiūrėta 2017-06-21]

⁴⁴ Prieiga per internetą: http://vtek.lt/paieska/id001/paieska.php?dekl_jkodas=&dekl_vardas=Liana+&dekl_pavarde=Rybak&rasti=Surasti [žiūrėta 2017-06-21]

*nušalinimo nuo sprendimų priėmimo procedūras socialinės apsaugos ir darbo ministrui pavestose valdymo srityse veikiančių įstaigų vadovams*⁴⁵.

5.2. Viešai prieinama ne visa aktuali informacija

Analizės metu nustatyta, kad LDB direktoriaus 2013 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. V-264 buvo patvirtinta Aktyvios darbo rinkos politikos (toliau – ADRP) priemonių efektyvumo vertinimo metodika, kuri nustato aktyvios darbo rinkos politikos priemonių efektyvumo vertinimo rodiklius, pagal kuriuos vertinamas įgyvendinamų ADRP priemonių poveikis jų dalyviams ir darbo rinkai efektyvumo ir veiksmingumo aspektais bei šių rodiklių apskaičiavimo tvarka. Praėjusių metų ADRP priemonių efektyvumas skelbiamas Lietuvos darbo biržos tinklapyje adresu: <http://www.ldb.lt/Informacija/Paslaugos/Puslapiai/AdrpEfektyvumas.aspx>.

Pažymėtina, kad minėtas dokumentas yra paskelbtas tik LDB interneto svetainėje.

Teisėkūros pagrindų įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisėkūros atvirumui, skaidrumui, koncentruotumui užtikrinti turi būti naudojama Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinė sistema. Taip pat nustatyta, kad ir daugiau dokumentų, kurių sąrašas pateikiamas 1 priede, nėra paskelbti teisės aktų registre. Taip pat sudėtinga rasti juos ir interneto portale apie ES paramos administravimą ir įsisavinimą www.esinvesticijos.lt. LDB tinklalapyje skelbiama labai bendra informacija apie vykdomus iš ES fondų lėšų finansuojamus projektus⁴⁶.

Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 yra reglamentuoti reikalavimai įstaigos interneto svetainės struktūrai bei skelbiamos informacijos turiniui. Pažymėtina, kad išanalizavus SADM ir LDB tinklalapiuose skelbiamą informaciją, nustatyta, kad nei SADM, nei LDB interneto svetainės neatitinka kai kurių 2003 m. balandžio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“ nuostatų.

Nustatyta, kad SADM ir LDB interneto svetainėse nėra skelbiama naujausia aktuali informacija apie vykdomą korupcijos prevenciją (1 lentelė).

Pavyzdžiui, LDB skilties „Korupcijos prevencija“ informacija paskutinį kartą atnaujinta tik 2016 gruodžio 7 d.

1 lentelė

⁴⁵ VTEK interneto tinklalapyje adresu <http://www.vtek.lt/#kontroluojantiems> skelbiama interesų konfliktų valdymo ir kontrolės praktikos pavyzdžių [žiūrėta 2017-05-22]

⁴⁶ Viešumo principo įgyvendinimas įtvirtintas 2015–2025 metų Nacionalinėje kovos su korupcija programoje, taip pat tarptautiniuose atvirų duomenų standartuose: <http://www.g20.utoronto.ca/2015/G20-Anti-Corruption-Open-Data-Principles.pdf>

	Skiltis „Korupcijos prevencija“	Korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimas (įstaigos vadovo patvirtinta korupcijos prevencijos programa ir jos vykdymas)	Korupcijos pasireiškimo tikimybė	Korupcijos rizikos analizė	Teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas	Pareigybės (Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 9 ir 9 ¹ str.)	Kur ir kaip pranešti apie korupciją	Subjektas, atsakingas už korupcijos prevenciją	Reklamjuostė (aktyvi nuoroda kur kreiptis susidūrus su korupcijos apraiškomis ⁴⁷)
SADM	+	+	- (skelbiama už 2015 m.)	-	+	+	+	+	+
LDB	+	+	- (skelbiama už 2014–2015 m. laikotarpį)	- (atlikta 2015 m.)	-	+	+	+	-

Taip pat pažymėtina, kad SADM neskelbia duomenų apie analizuojamu laikotarpiu nustatytus tarnybinius nusižengimus, LDB skelbia duomenis tik už 2017 m. SADM skelbia duomenis apie paskatinimus ir apdovanojimus už 2017 m., LDB – neskelbia jokios informacijos.

Akcentuotina, kad įstaigos veiklos viešumas skatina procedūrų skaidrumą, visuomenės informavimas laikytinas reikšminga prielaidų korupcijai pasireikšti mažinimo priemone.

Pasiūlymas:

SADM ir LDB interneto svetainėse skelbti kuo išsamesnę informaciją ir reguliariai atnaujinti duomenis apie vykdomus projektus bei korupcijos prevenciją.

⁴⁷Nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2015–2019 metų tarpinstitucinio veiklos plano 6.1.1.1. priemonės 3 veiklos reikalavimas.

6. IŠVADOS

1. *Išanalizavus teisės aktus, reglamentuojančius SADM ir LDB veiklą organizuojant bedarbių profesinį mokymą, ir taikomą praktiką, darytina išvada, kad šioje veiklos srityje galima korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁴⁸:*

1.1. SADM ir LDB nepakankamas dalyvavimas inicijuojant, rengiant profesinio mokymo programas ir atrenkant profesinio mokymo paslaugų teikėjus;

1.2. nepakankamai užtikrintas bendradarbiavimas su verslo ir darbdavių sektoriumi rengiant profesinio mokymo programas;

1.3. nėra orientuojamasi į galimybes profesinį mokymą vykdyti kitose ES valstybėse narėse.

2. *Išanalizavus teisės aktus, reglamentuojančius SADM ir LDB veiklą vykdančią bedarbių profesinį mokymą, ir taikomą praktiką, darytina išvada, kad šioje veiklos srityje galima korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁴⁹:*

2.1. bedarbių atrankos mokymams ir perkvalifikavimui teisinio reglamentavimo nuostatų suteikta per plati diskrecija;

2.2. per trumpas laiko tarpas mokymo teikėjui pasirinkti;

2.3. teisinis reglamentavimas palieka per plačią diskreciją spęsti dėl pakartotinių mokymų;

2.4. nepakankamas pateikiamų duomenų atitikimo tikrovei užtikrinimo mechanizmas;

2.5. pakankamai dažni sutarties tarp darbo biržos ir bedarbio nutraukimo atvejai.

3. *Išanalizavus teisės aktus, reglamentuojančius SADM ir LDB veiklą įgyvendinant bedarbių profesinio mokymo kontrolę, ir taikomą praktiką, darytina išvada, kad šioje veiklos srityje galima korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁵⁰:*

⁴⁸ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti „Išvados dėl korupcijos rizikos analizės Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos darbo biržos veiklos srityje organizuojant ir vykdančią bedarbių užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimo programas, finansuojamas valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos fondų lėšomis 2014–2016 metais“ antrajame skyriuje.

⁴⁹ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti „Išvados dėl korupcijos rizikos analizės Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos darbo biržos veiklos srityje organizuojant ir vykdančią bedarbių užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimo programas, finansuojamas valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos fondų lėšomis 2014–2016 metais“ trečiajame skyriuje.

⁵⁰ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti „Išvados dėl korupcijos rizikos analizės Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos darbo biržos veiklos srityje organizuojant ir vykdančią bedarbių užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimo programas, finansuojamas valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos fondų lėšomis 2014–2016 metais“ ketvirtajame skyriuje.

3.1. nepakankamai užtikrinama profesinio mokymo teikėjų teikiamų paslaugų kontrolė;

3.2. ne visos teritorinės darbo biržos turi patvirtintus formaliojo ir neformaliojo mokymo teikėjų patikrinimų atlikimo tvarkos aprašus, skiriasi nustatyti patikrinimų reikalavimai, nėra taikoma patikrinimus atliekančių darbuotojų rotacija ir kt.

4. Išanalizavus teisės aktus, reglamentuojančius SADM ir LDB veiklą įgyvendinant vidaus kontrolę, ir taikomą praktiką, darytina išvada, kad šioje veiklos srityje galima korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁵¹:

4.1. nepakankama viešųjų ir privačių interesų konfliktų išvengimo užtikrinimo kontrolė;

4.2. viešai prieinama ne visa aktuali informacija.

⁵¹ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti „Išvados dėl korupcijos rizikos analizės Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos darbo biržos veiklos srityje organizuojant ir vykdančioms bedarbių užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimo programas, finansuojamas valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos fondų lėšomis 2014–2016 metais“ penktajame skyriuje.

7. PASIŪLYMAI

1. Siekdami mažinti korupcijos riziką SADM ir LDB veikloje organizuojant bedarbių profesinį mokymą, siūlome:

1.1. inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kuriais SADM ir LDB būtų sudarytos sąlygos dalyvauti profesinio mokymo programų, skirtų bedarbių kompetencijai ir kvalifikacijai tobulinti ar naujai įgyti, sudarymo procese, darbo grupėse, taip pat – licencijuojant suaugusiųjų profesinio mokymo teikėjus, vertinant jų teikiamų paslaugų kokybę ta apimtimi, kiek tai susiję su bedarbių ir įspėtų apie atleidimą darbuotojų profesiniu mokymu;

1.2. siekiant užtikrinti aktyvesnį darbdavių ir verslo atstovų įsitraukimą į būsimų darbuotojų profesinį paruošimą siūloma inicijuoti atitinkamus teisės aktų pakeitimus, užtikrinant galimybę darbdaviams aktyviau dalyvauti profesinio mokymo programų parengimo ir vykdymo procese;

1.3. atlikti ES valstybėse narėse siūlomų profesinio mokymo programų analizę ir parengti atitinkamus teisės aktus, reglamentuosiančius bedarbių profesinio mokymo, finansuojamo iš ES fondų lėšų, vykdymo kitose ES valstybėse, tvarką.

2. Siekdami mažinti korupcijos riziką SADM ir LDB veikloje įgyvendinant bedarbių profesinį mokymą, siūlome:

2.1. patikslinti Įsakymo Nr. A1-499 punkto 17¹ ir Įsakymo Nr. V-499 nuostatas, reglamentuojančias bedarbių atrankos principus;

2.2. peržiūrėti ir esant poreikiui pakoreguoti vidinius teisės aktus užtikrinant tinkamą bedarbių bylų formavimo kontrolę, kad visi teisės aktuose numatytus kriterijus atitinkantys bedarbiai būtų išsamiai supažindinami su visapusiška informacija apie galimybes bei priemones, padėsiančias jam greičiau grįžti į darbo rinką arba joje išlikti;

2.3. patikslinti Įsakymo Nr. A1-499 25 punktą, numatant ilgesnį laiko tarpą, per kurį bedarbis gali pasirinkti mokymo teikėją, ir nurodyti jį kalendorinėmis dienomis;

2.4. peržiūrėti galiojantį teisinį reguliavimą ir atliekamas procedūras užtikrinant, kad tie patys asmenys pakartotinai ar papildomai dalyvautų profesiniuose mokymuose tik apibrėžtais atvejais;

2.5. peržiūrėti galiojantį teisinį reguliavimą ir numatyti galimybę dažniau (pavyzdžiui, kartą per mėnesį) vykdyti patikrinimus vietoje ar kitas panašias priežiūros priemones;

2.6. peržiūrėti galiojantį teisinį reguliavimą ir parengti atitinkamus pakeitimus, siekiant sudaryti sąlygas bedarbiui, įgijusiam papildomą kvalifikaciją ar kompetenciją, grįžti į darbo rinką, ir sukuriant mechanizmą, apsaugantį bedarbį nuo esamos finansinės ir socialinės padėties pablogėjimo (pavyzdžiui, numatyti svarbias priežastis, kurioms esant numatytas 6 mėnesių terminas įsidarbinti pagal įgytą kvalifikaciją, gali būti pratęstas, numatant maksimalų galimą pratęsimų skaičių ir pan.).

3. Siekdami mažinti korupcijos riziką SADM ir LDB veikloje įgyvendinant bedarbių profesinio mokymo kontrolę, siūlome:

3.1. peržiūrėti ir patikslinti, neturint – parengti ir patvirtinti profesinio mokymo teikėjų Patikrinimų tvarkos aprašą, kuriame būtų detalios nurodytos tikrintinų subjektų atrankos kriterijai, planinių ir neplaninių patikrinimų grafikų sudarymo tvarka, atlikimo trukmė, už patikrinimus ir jų kontrolę atsakingi asmenys, patikras atliekančių TDB darbuotojų teisės ir pareigos, jų rotacija, nustatytų pažeidimų pašalinimo kontrolės procedūros ir stebėsenos mechanizmai, poveikio priemonės ir kt.;

3.2. Lietuvos darbo biržai užtikrinti, kad teritorinės darbo biržos tinkamai vykdytų profesinio mokymo teikėjų kontrolę.

4. Siekdami mažinti korupcijos riziką SADM ir LDB veikloje įgyvendinant vidaus kontrolę, siūlome:

4.1. atsižvelgiant į Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatas, SADM ir LDB vadovams įpareigoti to nepadariusius valstybės tarnautojus deklaruoti viešuosius ir privačius interesus šiame įstatyme numatyta tvarka;

4.2. SADM sukurti ir užtikrinti tinkamą viešųjų ir privačių interesų konfliktų prevencijos sistemos funkcionavimą;

4.3. SADM ir LDB interneto svetainėse skelbti kuo išsamesnę informaciją ir reguliariai atnaujinti duomenis apie vykdomus projektus bei korupcijos prevenciją.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamiesi Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos 19 punktu, prašome per 3 mėnesius nuo išvados gavimo dienos STT pateikti informaciją apie šioje išvadoje pateikiamų pasiūlymų vykdymą.

Julija Antanaitė, tel. (8 706) 62 755, el. p. julija.antanaite@stt.lt

Išvados dėl korupcijos rizikos analizės
1 priedas

I. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI TEISĖS AKTAI

1. Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymas Nr. X-694;
2. Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas Nr. VIII-450;
3. Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinis veiklos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 204;
4. Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. AI-584;
5. Valstybės kontrolės 2016 m. vasario 22 d. valstybinio audito ataskaita Nr. VA-P-50-1-1 „Kaip panaudojamos profesinio mokymo galimybės“;
6. Lietuvos darbo biržos Užimtumo fondo sąmatos ir Lietuvos darbo biržos Užimtumo fondo sąmatų ataskaitos už 2014–2016 m.;
7. Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528;
8. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090;
9. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316;
10. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedas,

patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1326;

11. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499;

12. 2014–2020 metų iš Europos Sąjungos fondų lėšų planuojamų bendrai finansuoti valstybės projektų atrankos laikinosios tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 998;

13. Valstybės projektų planavimo laikinosios tvarkos aprašas, patvirtintas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2014 m. sausio 22 d. potvarkiu Nr. A3-11;

14. Valstybės projektų planavimo ir atrankos tvarkos aprašas, patvirtintas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2015 m. sausio 2 d. potvarkiu Nr. A3-01;

15. Struktūrinės paramos politikos skyriaus procedūrų vadovas, patvirtintas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2016 m. birželio 28 d. potvarkiu Nr. A3-92;

16. Struktūrinės paramos valdymo skyriaus procedūrų vadovas, patvirtintas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2016 m. birželio 28 d. potvarkiu Nr. A3-90;

17. Apskaitos ir atskaitomybės departamento procedūrų vadovas, patvirtintas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2016 m. liepos 11 d. potvarkiu Nr. A3-101;

18. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. vasario 24 d. įsakymu „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ Nr. A1-90;

19. 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretaus uždavinio „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų užimtumą“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. A1-378;

20. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretaus uždavinio „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų užimtumą“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 2, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. A1-475;

21. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2014 m. gegužės 26 d. raštas Nr. (21.1.15-81) SD-3806 „Dėl preliminarių projektų paraiškų, skirtų bedarbių užimtumui didinti pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos projekto 7

prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nepakankamą kvalifikaciją turinčių bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“, pateikimo“;

22. Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2014 m. birželio 3 d. raštas Nr. SD-1561 „Dėl preliminarių projektų paraiškų, skirtų bedarbių užimtumui didinti pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nepakankamą kvalifikaciją turinčių bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“, pateikimo“;

23. Preliminarios paraiškos „Ilgalaikių bedarbių įdarbinimo rėmimas“ tikrinimo lapas (2014-06-04); preliminarios paraiškos „Nekvalifikuotų asmenų kompetencijų didinimas“ tikrinimo lapas (2014-06-04);

24. 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkreta uždavinio „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“ įgyvendinimui planuoti valstybės projektų planavimo komisijos posėdžio, vykusio 2014 m. birželio 17 d., protokolas Nr. D5-170;

25. 2014–2020 metų iš Europos Sąjungos fondų lėšų planuojamų bendrai finansuoti valstybės projektų, skirtų įgyvendinti 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų užimtumą, sąrašas Nr. 1“, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. A1-384;

26. Europos socialinio fondo agentūros 2014 m. liepos 25 d. raštas Nr. SB-2014-00324 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkreta uždavinio „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų užimtumą, projektų Nr. 7.3-SADM-ESFA-402-V-01-001 ir 7.3-SADM-ESFA-402-V-01-002 (Sąrašo Nr. 1) tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitos pateikimo“;

27. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. liepos 31 d. įsakymas Nr. A1-400 „Dėl finansavimo skyrimo projektams, įgyvendinamiems pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“;

28. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2014 m. rugsėjo

5 d. raštas Nr. (21.1.16-81)SD-6578 „Dėl preliminarių projektų paraiškų, skirtų bedarbių užimtumui didinti pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“, pateikimo“;

29. Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2014 m. rugsėjo 11 d. raštas Nr. SD-2484 „Dėl preliminarių projektų paraiškų, skirtų bedarbių užimtumui didinti pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“, pateikimo“;

30. 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretaus uždavinio „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nepakankamą kvalifikaciją turinčių bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“ įgyvendinimui planuoti valstybės projektų planavimo komisijos posėdžio, vykusio 2014 m. rugsėjo 15 d., protokolas Nr. D5-251;

31. 2014–2020 metų iš Europos Sąjungos fondų lėšų planuojamų bendrai finansuoti valstybės projektų, skirtų įgyvendinti 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų užimtumą, sąrašas Nr. 3“, patvirtintas LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. AI-488;

32. 2014–2020 metų iš Europos Sąjungos fondų lėšų planuojamų bendrai finansuoti valstybės projektų, skirtų įgyvendinti 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų užimtumą, sąrašas Nr. 2, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. AI-541;

33. Europos socialinio fondo agentūros 2014 m. lapkričio 18 d. raštas Nr. SB-2014-00493 „Dėl 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretaus uždavinio „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą, projekto Nr.7.3-SADM-ESFA-402-V-02-001 (Sąrašo Nr. 3) tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitos pateikimo“;

34. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. lapkričio 25 d.

įsakymas Nr. A1-579 „Dėl finansavimo skyrimo projektui, įgyvendinamam pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“;

35. Europos socialinio fondo agentūros 2014 m. gruodžio 3 d. raštas Nr. SB-2014-00525 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretaus uždavinio „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą, projekto Nr.7.3-SADM-ESFA-402-V-01-003 (Sąrašo Nr. 2) tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitos pateikimo“;

36. Europos socialinio fondo agentūros 2014 m. gruodžio 8 d. raštas Nr. SB-2014-00527 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretaus uždavinio „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą, projekto Nr.7.3-SADM-ESFA-402-V-01-003 (Sąrašo Nr. 2) patikslintos tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitos pateikimo“;

37. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. gruodžio 15 d. įsakymas Nr. A1-648 „Dėl finansavimo skyrimo projektui, įgyvendinamam pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“;

38. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. sausio 2 d. įsakymas Nr. A1-6 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. lapkričio 25 d. įsakymo Nr. A1-579 „Dėl finansavimo skyrimo projektui, įgyvendinamam pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“ pakeitimo“;

39. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. sausio 2 d. įsakymas Nr. A1-7 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. liepos 31 d. įsakymo Nr. A1-400 „Dėl finansavimo skyrimo projektams, įgyvendinamiems pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“ pakeitimo“;

40. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. sausio 2 d. įsakymas Nr. A1-8 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m.

gruodžio 15 d. įsakymo Nr. A1-648 „Dėl finansavimo skyrimo projektui, įgyvendinamam pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“ pakeitimo“;

41. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komiteto 2015 m. kovo 26 d. posėdžio nutarimas Nr. 44 P-2.1(4);

42. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ įgyvendinimo priemonės Nr. 07.3.1-ESFA-V-401 „Bedarbių integracija į darbo rinką“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. A1-377;

43. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ įgyvendinimo priemonės Nr. 07.3.1-ESFA-V-401 „Bedarbių integracija į darbo rinką“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 2, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. A1-380;

44. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. A1-410 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. spalio 13 d. įsakymo Nr. A1-488 „Dėl 2014-2020 metų iš Europos Sąjungos fondų lėšų planuojamų bendrai finansuoti valstybės projektų, skirtų įgyvendinti 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“ sąrašo Nr. 3 patvirtinimo“ pakeitimo“;

45. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. A1-411 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. A1-541 „Dėl 2014-2020 metų iš ES fondų lėšų planuojamų bendrai finansuoti valstybės projektų, skirtų įgyvendinti 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“ sąrašo Nr. 2 patvirtinimo“ pakeitimo“;

46. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. A1-412 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. A1-384 „Dėl 2014–2020 metų iš ES fondų lėšų planuojamų bendrai finansuoti valstybės projektų, skirtų įgyvendinti 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir

dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“ sąrašo Nr. 1 patvirtinimo“ pakeitimo“;

47. Europos socialinio fondo agentūros 2015 m. rugpjūčio 6 d. raštas Nr. SB-2015-00356 „Dėl 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimo priemonės Nr. 07.3.1-ESFA-V-401 tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitos pateikimo“;

48. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. rugpjūčio 13 d. įsakymas Nr. A1-468 „Dėl finansavimo skyrimo projektui, pateiktam pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ įgyvendinimo priemonę Nr. 07.3.1-ESFA-V-401 „Bedarbių integracija į darbo rinką“;

49. Europos socialinio fondo agentūros 2015 m. rugpjūčio 14 d. raštas Nr. SB-2015-00377 „Dėl 2014-2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimo priemonės Nr. 07.3.1-ESFA-V-401 tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitos pateikimo“;

50. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. rugpjūčio 18 d. įsakymas Nr. A1-473 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. gruodžio 15 d. įsakymo Nr. A1-648 „Dėl finansavimo skyrimo projektui, įgyvendinamam pagal 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“ pripažinimo netekusiu galios“;

51. Europos socialinio fondo agentūros 2015 m. rugpjūčio 19 d. raštas Nr. SB-2015-00385 „Dėl 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimo priemonės Nr. 07.3.1-ESFA-V-401 tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitos pateikimo“;

52. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. rugpjūčio 21 d. įsakymas Nr. A1-480 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. liepos 31 d. įsakymo Nr. A1-400, „Dėl finansavimo skyrimo projektams, įgyvendinamiems pagal 2014-2020 m. ES struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“ pakeitimo“;

53. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. rugpjūčio 27 d. įsakymas Nr. A1-483 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. lapkričio 25 d. įsakymo Nr. A1-579 „Dėl finansavimo skyrimo projektui, įgyvendinamam pagal 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos projekto 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.3.1 konkretų uždavinį „Padidinti gyventojų, ypač ilgalaikių ir nekvalifikuotų bedarbių bei neįgaliųjų, užimtumą“ pakeitimo“;

54. Europos socialinio fondo agentūros 2015 m. rugsėjo 16 d. raštas Nr. ESFS14-2015-00041 „Dėl pasirašytos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto „Ilgalaikių bedarbių įdarbinimo rėmimas“ projekto kodas Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-01-0001 sutarties pateikimo“;

55. Europos socialinio fondo agentūros 2015 m. rugsėjo 28 d. raštas Nr. SB-2015-0040 „Dėl pasirašytų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų sutarčių pateikimo“;

56. Europos socialinio fondo agentūros 2015 m. spalio 2 d. raštas Nr. ESF S14-2015-00081 „Dėl pasirašytos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų „Igyk paklausią profesiją“ projekto kodas Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-03-0001 sutarties pateikimo“;

57. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. lapkričio 12 d. įsakymas Nr. A1-648 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. spalio 6 d. įsakymo Nr. A1-475 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ įgyvendinimo priemonės Nr. 07.3.1-ESFA-V-401 „Bedarbių integracija į darbo rinką“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 2 patvirtinimo“ pakeitimo“;

58. Iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto „Ilgalaikių bedarbių įdarbinimo rėmimas“, projekto kodas Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-01-0001, 2015 m. rugsėjo 15 d. sutartis Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-01-0001 ir Susitarimai dėl sutarties pakeitimo (2016 m. kovo 9 d. Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-01-0001/P1, 2016 m. birželio 6 d. Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-01-0001/P2, 2016 m. spalio 3 d. Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-01-0001/P3);

59. Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto „Nekvalifikuotų asmenų kompetencijų didinimas“, projekto kodas Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-01-0002, 2015 m. rugsėjo 24 d. sutartis Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-01-0002 ir Susitarimas dėl sutarties pakeitimo (2016 m. liepos 7 d. Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-01-0002/P1);

60. Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto „Vyresnio amžiaus bedarbių rėmimas“, projekto kodas Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-02-0001, 2015 m. rugsėjo 24 d. sutartis Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-02-0001 ir Susitarimai dėl sutarties pakeitimo (2016 m. gegužės 23 d. Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-02-0001/P1, 2016 m. liepos 12 d. Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-02-0001/P2);

61. Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto „Igyk paklausią profesiją“, projekto kodas Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-03-0001, 2015 m. rugsėjo 29 d. sutartis Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-03-0001 ir Susitarimai dėl sutarties pakeitimo (2016 m. sausio 7 d. Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-03-0001/P1, 2016 m. birželio 23 d. Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-02-

0001/P2);

62. Projektų finansavimo sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. A1-520;

63. Valstybės projektų atrankos komisijos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kanclerio 2014 m. spalio 15 d. potvarkiu Nr. A3-161;

64. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2014 m. lapkričio 3 d. raštas Nr. (21.12.2-81)SD-8143 pareiškėjui (Lietuvos darbo biržai) dėl projektinio pasiūlymo pateikimo;

65. Valstybės projektų atrankos komisijos 2014 m. lapkričio 21 d. posėdžio protokolas Nr. D5-316;

66. Valstybės projektų sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. A1-595;

67. Sprendimas dėl finansavimo skyrimo Lietuvos darbo biržos projektui, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. A1-91;

68. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komiteto 2015 m. vasario 10 d. posėdžio nutarimas Nr. 44P-1.1 (3);

69. Projektų finansavimo sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. A1-383;

70. Valstybės projektų sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. A1-413;

71. Sprendimas dėl finansavimo skyrimo Lietuvos darbo biržos projektui, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. A1-481;

72. 2015 m. rugsėjo 4 d. iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 07.3.1-ESFA-V-402-01-0001 „Pagalba neįgaliems“ sutartis Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-02-0001 ir Susitarimas dėl sutarties pakeitimo (2016 m. sausio 7 d. Nr. 07.3.1-ESFA-V-402-01-0001 /P 1);

73. Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. A1-584;

74. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komiteto 2015 m. vasario 10 d. posėdžio nutarimas Nr. 44P-1.1 (3);

75. Projektų finansavimo sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. A1-283;

76. Valstybės projektų sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. A1-376;

77. Europos socialinio fondo agentūros 2015 m. rugpjūčio 25 d. raštas Nr. SB-2015-00392 dėl projekto tinkamumo finansuoti vertinimo finansuoti vertinimo ataskaitos pateikimo;

78. Sprendimas dėl finansavimo skyrimo LDB projektui, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. rugsėjo 3 d. įsakymu Nr. A1-498;

79. Europos socialinio fondo agentūros 2015 m. spalio 2 d. raštas Nr. ESF S14-2015-00081 „Dėl pasirašytos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų „Įgyk paklausią profesiją“ projekto kodas Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-03-0001 sutarties pateikimo“;

80. Valstybės projektų sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. spalio 20 d. įsakymu Nr. A1-594;

81. Europos socialinio fondo agentūros 2015 m. lapkričio 18 d. raštas Nr. SB-2015-00565 dėl projekto tinkamumo finansuoti vertinimo finansuoti vertinimo ataskaitos pateikimo;

82. Europos socialinio fondo agentūros 2015 m. spalio 2 d. raštas Nr. ESF S14-2015-00081 „Dėl pasirašytos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų „Įgyk paklausią profesiją“ projekto kodas Nr. 07.3.1-ESFA-V-401-03-0001 sutarties pateikimo“;

83. Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 07.4.1-ESFA-V-404-01-0001 „Atrask save“ 2015 m. rugsėjo 21 d. sutartis Nr. 07.4.1-ESFA-V-404-01-0001 ir Susitarimai dėl sutarties pakeitimo (2016 m. balandžio 22 d. Nr. 07.4.1-ESFA-V-404-01-0001/P1, 2016 m. rugpjūčio 11 d. Nr. 07.4.1-ESFA-V-404-01-0001/P2, 2016 m. rugpjūčio 23 d. Nr. 07.4.1-ESFA-V-404-01-0001/P3, 2016 m. lapkričio 25 d. Nr. 07.4.1-ESFA-V-404-01-0001/P4);

84. Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 07.4.1-ESFA-V-404-02-0001 „Naujas startas“ 2015 m. gruodžio 9 d. sutartis Nr. 07.4.1-ESFA-V-404-02-0001 ir Susitarimas dėl sutarties pakeitimo (2016 m. liepos 29 d. Nr. 07.4.1-ESFA-V-404-02-0001/P 1).

II. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI IR VERTINTI TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA

85. Profesinio standarto struktūros, jo rengimo, keitimo ir papildymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. balandžio 30 d. įsakymu „Dėl Profesinio standarto struktūros, jo rengimo, keitimo ir papildymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ Nr. V-11/4-294;

86. Formaliojo profesinio mokymo programų rengimo ir įteisinimo tvarkos aprašas,

patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu „Dėl Formaliojo profesinio mokymo programų rengimo ir įteisinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ Nr. V-1435;

87. Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2014 m. rugpjūčio 14 d. įsakymas „Dėl aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo atrankos kriterijų tvarkos aprašo patvirtinimo“ Nr. V-499 (2016-07-28 redakcija);

88. Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2014 m. spalio 24 d. įsakymas „Dėl individualių užimtumo veiklos planų sudarymo ir vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ Nr. V-651 (2015-10-14 redakcija);

89. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2014, 2015, 2016 m. veiklos ataskaitos;

90. Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2014, 2015, 2016 m. veiklos ataskaitos;

91. Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 1 d. įsakymas „Dėl reikalavimų neformaliojo profesinio mokymo programoms nustatymo“ Nr. V-729;

92. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymas „Dėl darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ Nr. A1-473;

93. Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. A1-499;

94. Alytaus teritorinės darbo biržos Patikrinimų profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo vietoje 2014 m. grafiko kopija; 2014 m. atliktų patikrinimų profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo vietoje lapų kopijos;

95. Kauno teritorinės darbo biržos direktoriaus 2014 m. kovo 31 d. įsakymo Nr. V-120 „Dėl Kauno teritorinės darbo biržos įgyvendinamos profesinio mokymo priemonės patikrinimų atlikimo tvarkos ir planų 2014 metams patvirtinimo“ kopija; Kauno teritorinės darbo biržos 2014 metų patikrinimų ataskaitų kopijos;

96. Kauno teritorinės darbo biržos direktoriaus 2015 m. sausio 5 d. įsakymo Nr. V-2 „Dėl Kauno teritorinės darbo biržos įgyvendinamos profesinio mokymo priemonės 2015 metų patikrinimų atlikimo planų patvirtinimo“ kopija; 2015 metų patikrinimų ataskaitų kopijos;

97. Kauno teritorinės darbo biržos direktoriaus 2016 m. sausio 18 d. įsakymo Nr. V-16 „Dėl Kauno teritorinės darbo biržos įgyvendinamos profesinio mokymo priemonės 2016 metų patikrinimų atlikimo planų patvirtinimo“ kopija; 2016 metų patikrinimų ataskaitų kopijos;

98. Klaipėdos teritorinės darbo biržos bedarbių ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo patikrinimų atlikimo

tvarkos aprašo kopija; Patikros mokymo įstaigoje atlikimo lapo forma; Neplaninio patikrinimo akto forma;

99. Klaipėdos teritorinės darbo biržos profesinio mokymo priemonės 2016 m. patikrinimų grafikai ir patikrų ataskaitos;

100. Klaipėdos teritorinės darbo biržos profesinio mokymo priemonės 2015 m. patikrinimų grafikai ir patikrų ataskaitos;

101. Klaipėdos teritorinės darbo biržos profesinio mokymo priemonės 2014 m. patikrinimų grafikai ir patikrų ataskaitos;

102. Marijampolės teritorinės darbo biržos profesinio mokymo priemonės patikrinimų atlikimo tvarkos aprašas;

103. Marijampolės teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2014 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;

104. Marijampolės teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2015 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;

105. Marijampolės teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2016 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;

106. Panevėžio teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2014 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;

107. Panevėžio teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2015 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;

108. Panevėžio teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2016 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;

109. Šiaulių teritorinės darbo biržos direktoriaus 2013 m. gegužės 9 d. įsakymas Nr. V-126 „Dėl 2013 m. aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo“;

110. Šiaulių teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2014 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;

111. Šiaulių teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2015 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;

112. Šiaulių teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2016 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;

113. Tauragės teritorinės darbo biržos bedarbių ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo patikrinimų atlikimo tvarkos aprašas; patikros mokymo įstaigoje atlikimo lapo forma; neplaninio patikrinimo akto forma;

114. Tauragės teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2015 m. I, II, III, IV ketv. patikrinimų planai;

115. Tauragės teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2016 m. I, II, III, IV ketv. patikrinimų planais;
116. Telšių teritorinės darbo biržos profesinio mokymo patikrų atlikimo tvarkos aprašas;
117. Telšių teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2014 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;
118. Telšių teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2015 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;
119. Telšių teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2016 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;
120. Utenos teritorinės darbo biržos bedarbių ir išpėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinio mokymo priemonės įgyvendinimo patikrinimų atlikimo tvarkos aprašas;
121. Utenos teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2014 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;
122. Utenos teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2015 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;
123. Utenos teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2016 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;
124. Vilniaus teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2016 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;
125. Vilniaus teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2016 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;
126. Vilniaus teritorinės darbo biržos Profesinio mokymo priemonės 2016 m. patikrinimų planai ir patikrų atlikimo ataskaitos;
127. Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2015 m. gegužės 4 d. įsakymas „Dėl Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2010 m. rugpjūčio 5 d. įsakymo Nr. V-400 „Dėl Lietuvos darbo biržos informacinės sistemos nuostatų pakeitimo“ pakeitimo“ Nr. V-263;
128. Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. A1-416;
129. Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. A1-416.
-

Išvados dėl korupcijos rizikos analizės
2 priedas

PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS⁵²

Eil. Nr.	STT pasiūlymai	Įstaigoje planuojamos įgyvendinti priemonės
Antikorupcinis atskirų veiklos sričių vertinimas		
	<i>Išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės nurodyti pasiūlymai, susiję su antikorupciniu atskirų veiklos sričių vertinimu.</i>	Atsižvelgta – detalizuoti, nurodyti kaip? Atsižvelgta iš dalies – detalizuoti, nurodyti kaip? Pagrįsti, kodėl atsižvelgta tik iš dalies? Neatsižvelgta – pagrįsti kodėl?

⁵² Informaciją apie išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės nurodytų pasiūlymų vykdymą ar numatomą įgyvendinimą STT pateikti ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo išvados dėl korupcijos rizikos analizės gavimo dienos.
